

ZALÁN TIBOR

*Szása i Szása*

TRAGIKOMIKUS FANTÁZIÁLÁS EGY ELSÜLLYEDT VILÁGRÓL

**Szereplők**

UKRÁN SZÁSA, katonatiszt  
 SZÁSA, a felesége  
 SZÁSA, a lányuk  
 MAGYAR SZÁSA, könyvelő  
 Feleség Szása  
 SZÁSA, a fiuk  
 BÉLA, a párttitkár  
 BÉLA, a katolikus pap  
 LAKTANYA-parancsnok

*Történik 1991-ben, Magyarországon, a szovjet csapatok kivonulásának idején. Történetünk egy kisvárosban játszódik, ahol a szovjet laktanyát kezdik összepakolni, ami azt jelenti, hogy minden mozgatható – géppuskától vagy kézigránáttól a tankig – a piacra kerül. A szovjet katonák, akik évtizedeket éltek itt, nem sejtetik, mi vár rájuk otthon. Megszokták a magyarországi, viszonylag élhető létet, a békébenélést, megbarátkoztak a városka lakóival, s ami a legfőbb számukra: nem kellett részt venniük az afgán–oroszháborúban.*

**1. jelenet – álom**

*Ukrán Szása könnyed, de katonás léptekkel halad az utcán. Egyre erősödőbb szuszogást, majd csizmacsattogást hall, de nem lát még senkit. Érti, valaki futni kezd mögötte, utol akarja érni. Ukrán Szása önkéntelenül megsaporázza a lépteit, de a szuszogás csak erősödik mögötte, és a csizmacsattogás is gyorsul. Futni kezd, de a mögötte szuszogó és csattogó csak közeledik, csak közeledik, egyszerre megjelenik a színen. Egy jóval magasabb rangú katonatiszt, akinek az arcát nem látjuk. Ukrán Szása szembefordul üldözőjével.*

UKRÁN SZÁSA:  
 Miért, hogy üldöz, miért hogy hajt, miért hozza rám megint a bajt.  
 ÜLDÖZŐ:  
 Az unió csupa rom:  
 köpönyeged akarom.  
 UKRÁN SZÁSA:  
 Köpönyegem nem adom.  
 ÜLDÖZŐ:  
 Ideadod, vagy nem adod, letépem rólad, s a karod töröm ki, ha ellenkezel...

UKRÁN SZÁSA:

Én meg a veséd leverem...

ÜLDÖZŐ:

Azt csak hiszed. Lélekben  
nem vagy több, mint kisember.

UKRÁN SZÁSA:

Nálam van a fegyverem...

ÜLDÖZŐ:

Fegyvered is elveszem.

UKRÁN SZÁSA:

Miért kell a köpenyem?

ÜLDÖZŐ:

Nem a köpeny kell neked,  
a váll-lapját leszeded,  
nem leszél így senki sem.

UKRÁN SZÁSA:

Csillagaim azon vannak...

ÜLDÖZŐ:

Nem vannak azon, csak voltak,  
befellegzett szép apám!  
Csillagtalan lesz ezentúl  
minden egyes éjszakád.

UKRÁN SZÁSA:

Azokért én megküzöttem.

ÜLDÖZŐ:

Köpök rá! Nézd, itt mögöttem  
csőre töltött seregem.

UKRÁN SZÁSA:

Üldöz, gyilkol, fenyeget!

ÜLDÖZŐ:

Rajta, add köpönyeged!

*Az álomjelenetnek vége, a szín ki-  
világosodik.*

## 2. jelenet – magyar Szása kertje

*A színpad közepét egy hatalmas trágya-  
domb foglalja el, melynek a tetején hihet-  
lenül nagy műanyag kakas éktelenkedik.*

*Bal oldalon magyar Szása házának egy  
nézők felé nyitott szobája, jobb oldalon egy  
kapu, amelyen keresztül majd a csencselők  
fognak érkezni. A ház mögött valószerűt-  
lenül magas kerítés, amely megakadályozza  
az utcán járókat abban, hogy belássanak a  
kertbe. Magyar Szása egy padon ül, és az  
ölébe fektetett füzetbe gondosan bejegyzé-  
seket tesz.*

MAGYAR SZÁSA: Három aknavető. Az annyi,  
mint... Hat géppisztoly... Az annyi,  
mint... Három maroklófegyver... mi a  
faszom az a maroklófegyver? Aligha-  
nem pisztoly... Ezek az oroszok... ezek a  
katonák... Golyószóró egy sem ment el.  
Baj. Kézigránát huszonkettő. Helyes.  
Lesz itt forradalom, pajtikáim, lesz itt  
forradalom. Csak menjenek ki végre az  
oroszok. Kaptok a pofátokra, geci kom-  
csik, több fegyverünk lesz, mint az ősz-

szes munkásörötöknek, meg katoná-  
toknak...

*A trágyardombból váratlanul egy peri-  
szkóp dugja ki a nézőkáját, körbe forog, fo-  
rog egy ideig, azután ukrán Szása kászál-  
lódik elő a szarkupac alól.*

UKRÁN SZÁSA: Szevasz, Szása. Tiszta a leve-  
gő?

MAGYAR SZÁSA: Szerbusz, Szása. Esett dél-  
után.

UKRÁN SZÁSA: Nem úgy kérdeztem.

MAGYAR SZÁSA: Én se úgy válaszoltam.

UKRÁN SZÁSA: A kapu be van zárva?

MAGYAR SZÁSA: A kapu soha nincs nyitva.

UKRÁN SZÁSA: Nem kerestek?

MAGYAR SZÁSA: Ha kerestek volna, akkor ar-  
ról tudnál, és már rég nem lennél itt.

Lógnál, kisleány, mint gyümölcs a fán.

UKRÁN SZÁSA: Nagyon szellemes vagy, Szá-  
sa.

MAGYAR SZÁSA: Csak realista, Szása.

UKRÁN SZÁSA: Rosszat álmodtam.

MAGYAR SZÁSA: Hallottam.

UKRÁN SZÁSA: Fölhallatszik a bunkerből az álmodom?

MAGYAR SZÁSA: Az álmod nem, Szása, csak az ordításod.

UKRÁN SZÁSA: Azt álmodtam...

MAGYAR SZÁSA: Ne meséld el. Mindig ugyanazt álmodod. Hogy jön egy arctalan alak, és le akarja tépni rólad a köpenyed.

UKRÁN SZÁSA: Azért elmondanám...

MAGYAR SZÁSA: Más volt, mint a többi?

UKRÁN SZÁSA: Másnak nem más, de ez ma volt.

MAGYAR SZÁSA: Számolok.

UKRÁN SZÁSA: Hogy állunk?

MAGYAR SZÁSA: Még három nap van a kivonulásig. Ha a mostani tempóban lopja ki az embered a fegyvereket a laktanyából, egy darabig elégedélünk belőle.

UKRÁN SZÁSA: Nagyobb rendelés?

MAGYAR SZÁSA: Van. Egy tank.

UKRÁN SZÁSA: Ne baszd meg, Szása! Egy tank? Azt hogy fogja kilopni a laktanyából?

MAGYAR SZÁSA: Mi csak átveszünk és könyvelünk. A technikai lebonyolítás nem tartozik ránk. Majd csak megoldják valahogy. Abban a zűrzavarban még egy

szakasz meztelenül menetelő néger se tűnne fel.

UKRÁN SZÁSA: Mikor jönnek az olajosok?

*Magyar Szása az órájára pillant.*

MAGYAR SZÁSA: Szerintem pillanatokon belül itt vannak. Jobb, ha eltűnsz!

UKRÁN SZÁSA: Megyek, szaunázom egyet.

MAGYAR SZÁSA: Hallod? Jobb dolgod van odalent, mint valaha is idefent volt.

UKRÁN SZÁSA: Nem mondom, az ellátás rendes.

MAGYAR SZÁSA: Elég sokat dolgoztunk azon, hogy az legyen.

UKRÁN SZÁSA: A feleségem cscsít főzött. Velünk tartasz?

MAGYAR SZÁSA: Utálok a cscsít. Nem tartok veletek, nekem az olajat kell mérnem.

UKRÁN SZÁSA: Azért szerencsés ember vagy te, Szása. Valahogy épp a kerted alatt húzódik a Barátság kőolajvezeték. Csak lenyúlsz, és megcsapolod.

MAGYAR SZÁSA: Ja. Olajban nem ismerek tréfát.

*Megzörgetik a kaput. Ukrán Szása eltűnik a trágyadomb alatt, magyar Szása a kapuhoz megy.*

### 3. jelenet – magyar Szása kertje

MAGYAR SZÁSA: Ki az?

HANG: Barátság idekint, a kapu előtt. Mondom, Barátság odabent.

MAGYAR SZÁSA: Barátság az van.

HANG: Olaj? Az is van?

MAGYAR SZÁSA: Körülnéztetek?

HANG: Két őrt is állítottunk.

MAGYAR SZÁSA: Egy pillanat. Szólok, és jöhet az első kanna.

*A kerítésen megnyom egy gombot, a trágyadomb felnyílik, és egy szeretkező fiatal párra látunk a bunker-szobáról felcsapódó ajtó mögött. Riadtan ülnek fel és*

*takaróznak be, amikor magyar Szása benéz. Mindenki elszégyelli magát.*

MAGYAR SZÁSA: Bassza meg! Rossz gombot nyomtam meg. Bocs, gyerekek, bocsika! Csak nyomjátok ti is... amíg lehet...

*Visszamegy a kerítéshez, megnyom egy másik gombot. A trágyadombból most egy olajcsap emelkedik föl. Ezzel egyidejűleg a kerítés résnyire nyílik. Egy arc nyomódik be rajta. Magyar Szása a homlokánál fogva visszanyomja.*

MAGYAR SZÁSA: Megmondtam, arc nem, Jó-

zsikám. Arc nem kell, csak a kanna.  
 HANG: Jó van, baszd meg, de csak be kell  
 valahogy a kurva kannát nyomni a kur-  
 va résen csak keresztül. Na, csak...  
 MAGYAR SZÁSA: A kannát. A pofádat pedig  
 nyomd az anyád picáján keresztül... ott  
 leskelődjél!  
 HANG: Jól van, Sándor, nem akartalak föl-  
 idegesíteni.

MAGYAR SZÁSA: Fölidegesítettél. Mindegy  
 most már. Kanna teli, jöhet befelé a lóvé.

*Benyúl a kéz, magyar Szása elveszi a  
 pénzt. Újabb kannák jelennek meg és töl-  
 tődnek fel, újabb pénzekkel nyúlnak be  
 újabb kezek. Magyar Szása szorgalmasan  
 csapolja a Barátság kőolajvezetékét.*

#### 4. Jelenet – magyar Szása konyhája

FELESÉG SZÁSA: Szása... a francba, Sándor...  
 már én is teljesen rászokom erre a  
 szászásra... nekem rossz érzéseim van-  
 nak.  
 MAGYAR SZÁSA: Elsóztad a levest, vagy mi  
 van, Alexandra?  
 FELESÉG SZÁSA: Rendben, hogy ezek itt van-  
 nak a szemétdomb alatt. De az oroszok  
 sem hülyék.  
 MAGYAR SZÁSA: Még egyszer, utoljára el-  
 mondom, hogy ne felejtse el, negyven-  
 ötben ránk törtek, a szemétdomb alól  
 kiásták a lányainkat meg a feleségein-  
 ket, és megerőszakolták őket. Azt hi-  
 szed, eszükbe jut valaha, hogy ezt a  
 módszert egy ukrán tiszttel és a család-  
 jával megcsinálja valaki negyven év  
 múlva? A dicső szovjet hadsereg kato-  
 nája ugyanott rejtőzködik, ahol annak  
 idején a parasztlányok meg asszonyok?  
 FELESÉG SZÁSA: Ezt szajkózod, mindennap  
 ugyanezt az ócska szöveget szajkózod,  
 kis változtatásokkal. Unom a szemét-  
 dombodat, az erőszakokat, a naponta  
 megvont párhuzamaidat... Én  
 kibaszottul félek, és nem érdekel, hogy  
 ki, kit, mikor, hol... Be fognak bennün-  
 ket köpni.  
 MAGYAR SZÁSA: Ki fog beköpní bennünket?  
 FELESÉG SZÁSA: A Béla.  
 MAGYAR SZÁSA: Melyik Béla?  
 FELESÉG SZÁSA: Nyilván nem a tisztelendő úr.

MAGYAR SZÁSA: A párttitkár Béla?  
 FELESÉG SZÁSA: Talált, süllýedt.  
 MAGYAR SZÁSA: Az most el van foglalva az-  
 zal, hogy hogyan tudja átmenteni magát  
 az új rezsimbe.  
 FELESÉG SZÁSA: Át fogja menteni.  
 MAGYAR SZÁSA: Efelől nekem sincs kétsé-  
 gem.  
 FELESÉG SZÁSA: Csak a módszerei, Sándor...  
 MAGYAR SZÁSA: Amennyire lehet, rajta lesz a  
 szemem Szása...  
 FELESÉG SZÁSA: A te szemed régóta csak a  
 csencselésen van rajta. Baj lesz ebből a  
 sok fegyverből...  
 MAGYAR SZÁSA: Én csak közvetítek...  
 FELESÉG SZÁSA: Akkor az olajból...  
 MAGYAR SZÁSA: Az olaj meg csak úgy van.  
 Gondolod, hogy most, amikor az oro-  
 szok húznak innen kifelé, odabent meg  
 lázongnak a köztársaságok, éppen a kő-  
 olajvezetékre figyelnek oda? Nem  
 mennyiség az, amit időnként kicsapolok  
 a parasztoknak, te csak ne rezegj!  
 FELESÉG SZÁSA: Mindjárt kész az ebéd. Las-  
 san harangozhatsz.  
 MAGYAR SZÁSA: Addig még elkönyvelem a  
 mai olajbevételt.  
 FELESÉG SZÁSA: A fegyverekkel elkészültél  
 már?  
 MAGYAR SZÁSA: Naná! Mit gondoltál, Ale-  
 xandra, én csak lustálkodom a kertben?  
 FELESÉG SZÁSA: Jól van, na, Sándor, na, jól

van, csak szorongok egy kicsit... nagyon szorongok egy nagyot...

MAGYAR SZÁSA: Ezek három nap múlva kivonulnak. Onnantól kezdve minden elfelejtődik, és nyugalom lesz. Ezt már ki kell bírnod.

FELESÉG SZÁSA: De addig még minden megtörténhet, Sándor. Keresik őket, megállítás nélkül, városszerte keresik. Megállítják az autókat... a járókelőket igazoltatják...

MAGYAR SZÁSA: És megtalálták már valamelyiket is?

FELESÉG SZÁSA: Eddig még nem... szerencséére...

MAGYAR SZÁSA: Hát ez az. Soha nem jutna eszükbe, hogy az ő kiváló tisztjük a trágadomb alatt dekkol... igaz, kicsit jobb körülmények között, mint a lányok annak idején...

FELESÉG SZÁSA: Az a szauna azért túlzás...

MAGYAR SZÁSA: Ha szeretik... Hadd száunázzanak...

FELESÉG SZÁSA: De a költségek...

MAGYAR SZÁSA: Alexandra, a költségekről te ne beszélj. A teljes piacot mi terítettük fegyverekkel, minden eladó, ami a laktanyában mozdítható, és minden az én kezemen megy át. Egy szauna? Ugyan... Nevetséges. Nem összeg, szívem, borraló...

FELESÉG SZÁSA: És mi lesz azzal a luxusbunkerrel, amit építettél nekik?

MAGYAR SZÁSA: Arra is gondoltam. Ha kivonultak, a trágadombot elhordatom, és egy szállodát építek föléje. Lent szauna, a konyhát átalakítjuk pihenőhellyé... ki gondoltam én már mindent, te csak ne aggódj! Csak ez a három nap teljen el nyugalomban...

## 5. jelenet – magyar Szása kertje

*A szemétdombból egy újabb periszkóp nyomakodik elő, az ukrán Szása periszkópjával szemben. Forgolódik, azután felbukkan a két fiatal, a magyar Szása fiú, és az ukrán Szása lány. Leülnek a padra, a lány a fiú ölébe.*

FIÚ SZÁSA: Szeretlek, Szásenyka.

LÁNY ALEXANDRA: Én is szeretlek, Szása.

FIÚ SZÁSA: Nem engedem, hogy elmenj...

LÁNY ALEXANDRA: Nem akarok elmenni, de nem rajtad múlik, Szása.

FIÚ SZÁSA: Meglátod majd, mire vagyok képes, Szásenyka...

LÁNY ALEXANDRA: Én megtapasztaltam, mire vagy képes, kicsi Szásám, és az nekem épp elég lenne egy egész életre...

FIÚ SZÁSA: Ha mégis elvisznek, abba én belehalok.

LÁNY ALEXANDRA: Abba még senki sem halt bele, ha nemi vágya tárgyát elhurcolták, és mások is élvezték a gyönyöröket,

amit nyújtani tud.

FIÚ SZÁSA: Ne szarakodj velem, Szásenyka! Tudod, hány történetet hallottam apámtól arról, hogy a bevonuló oroszok lányt meg asszonyt, meg disznót erőszakoltak meg, amikor átvonultak rajtunk? Hánynak tört el közben a gerince?

LÁNY ALEXANDRA: Csirkét nem?

FIÚ SZÁSA: Csirkét is... Mindent, amin lyuk volt.

LÁNY ALEXANDRA: Az anyádat is?

FIÚ SZÁSA: Nem tudom.

LÁNY ALEXANDRA: Tudod, mi történik velem, ha elkapnak bennünket, és visszahurcolnak a laktanyába?

FIÚ SZÁSA: Sejttem.

LÁNY ALEXANDRA: Nem sejtet. Végigmegy rajtam egy osztag, mind belém lövell a magját, valamelyik csak megfog... onnantól kezdve már ismét csak orosz

lehetek... szóval... szovjet... és te nem tudsz engem megvédeni, ha megtalálnak, és elvisznek innen...

FIÚ SZÁSA: Nem találják meg. Itt maradsz örökre... velem...

LÁNY ALEXANDRA: Álmodj, álmodj, akarom,

hogyan soha ne ébredj fel, soha!

*Megzörgetik a kaput. A két fiatal villámgyorsan eltűnik a csapóajtón keresztül a trágyadomb alatt.*

## 6. jelenet

*Magyar Szása kijön a házból, körülnéz, ellenőrzi a trágyadombot, azután a kapuhoz megy. Egy kicsit vár. Újabb zörgés, résnyi-re kinyitja az ajtót.*

MAGYAR SZÁSA: Már csak te hiányoztál innen, Béla!

BÉLA PÁRTTITKÁR: Nem túl kedves fogadtatás, drága Sándorom.

MAGYAR SZÁSA: Mióta vagyok én a te drága Sándorod?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Kétségkívül változnak az idők, és az embernek lehettek elkapkodott ítéletei a múltban.

MAGYAR SZÁSA: Te, mint párttitkár, hány-szor jelentettél fel?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Azokban az időkben az ember nem számolta az ilyesmit. Kellett, jelentett. De azért te se viselted magadat mindig rendezesen, Sándorom.

MAGYAR SZÁSA: Ne Sándoromozz itt, mert fölruhálok.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Na, akkor beengedsz, vagy nem engedsz be?

MAGYAR SZÁSA: És miért akarsz ide bejönni, ha szabad megkérdeznem...

BÉLA PÁRTTITKÁR: A város értelmisége tartson össze.

MAGYAR SZÁSA: Egy párttitkár sose volt a város értelmisége. Mindig a város értelmetlensége volt. Az értetlenje. Az értetlenje.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Elég a nyelvészkedésből. Ha ezeket mondtad volna két évvel ezelőtt, úgy rúgattalak volna seggbe, hogy elszálltál volna, mint a győzelmi zászló.

MAGYAR SZÁSA: Ja, a sarló és kalapácsos.

Na, gyere be, mégsem állhatunk itt napestig, leülünk egy kicsit a padra, hozok neked valamit inni. Azt beszéljük, egykor kancsóból ittátok a pártbizottságon a pálinkát.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Volt olyan is. Minek ezt most felhánytorgatni... Jó illatok terjen-  
genek itt.

MAGYAR SZÁSA: Ja, kellemes és állandó szar-szag.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Te, Sándor, én megkérdezném, mit főz a feleséged?

MAGYAR SZÁSA: Rántott levest.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Akkor miért érzek csí-  
illatot? Talán a szemétdombodból jön ez a levestszag?

MAGYAR SZÁSA: Honnan ismered te a csí-  
illatot ennyire?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Vagy hússzor voltam kü-  
lönféle delegációkkal a nagy Szovjet-  
unióban.

MAGYAR SZÁSA: Lehet, hogy akkorról ma-  
radt az orrodban a csí szaga.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Nem, ez éppenséggel friss  
csíszag. De honnan jöhet, ha nem a  
konyhából jön?

MAGYAR SZÁSA: Jöhet a szomszédból is.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Onnan biztosan nem jö-  
het.

MAGYAR SZÁSA: Mitől vagy ebben olyan biz-  
tos?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Mert a szomszéd házat én  
vettem meg két hete, és azóta teljesen  
üres.

MAGYAR SZÁSA: Úristen... szomszédok letünk...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Fogsz te még örülni ennek, majd meglátod. Ahogy a határokat, úgy a kerítéseket is eltöröljük egy idő után...

MAGYAR SZÁSA: Itt hagyd abba, mert belebolondulok még a gondolatába is annak, amit mondasz...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Nem fér a fejembe... akarom mondani, az orromba ez a scsiszag!

MAGYAR SZÁSA: Bolond vagy te, Béla! Szaglászol, szaglászol, de mégis, mire föl?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Csak úgy. Érdekelnek a szagok.

MAGYAR SZÁSA: Akkor szagold a trágyadombomat.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Azt teszem. És nincs szarszaga. Ez azért gyanús egy trágyadomb esetében.

MAGYAR SZÁSA: Azért azt sem állíthatod, hogy Krasznaja Moszkva-illata van.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Azt éppen nem. De scsiszaga igen.

MAGYAR SZÁSA: Hagyd már azt a kurva scsiszagot, ember!

BÉLA PÁRTTITKÁR: Hallottad? *(Jelentősegteljesen elhallgat, vár, de magyar Szása nem ugrik be neki.)*

MAGYAR SZÁSA: Mit, ha nem mondod?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Megszökött egy ukrán tiszt a laktanyából, családostul.

MAGYAR SZÁSA: Volt már ilyenre példa.

BÉLA PÁRTTITKÁR: De erről úgy hírlík, a barátod volt.

MAGYAR SZÁSA: Sok barátom volt a laktanyából.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Csencs? Egy kis ezt-azt fillérékéért...

MAGYAR SZÁSA: Kurvára nincs ám közöd hozzá, megértted?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Én is rendeltem most valamit. Jól jön az még...

MAGYAR SZÁSA: Aztán mit?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Ha eljön az ideje, azt is meglátod. Azért, el kéne kapni őket.

MAGYAR SZÁSA: Csak nem vérdíjat tűztek ki a fejükre?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Hol élsz te? A középkorban? Ez most elvi kérdés. Az elnyomó szovjet hadsereg egyetlen tagja sem maradhat hazánkban. Mindnek ki kell tarakodnia innen. Ha a dudva benne marad a veteményben, előbb-utóbb megerősödik, és megfojtja a haszonnövényt.

MAGYAR SZÁSA: Hú, de önérzetes lettél! Egy Micsurin veszett el benned... Elfelejtetd, hogy ezek voltak a kenyéradóid harminc éven keresztül...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Volt más kenyéradó? Te talán adtál helyettük kenyeret a családomnak?

MAGYAR SZÁSA: Akkor se kellett volna éppen párttitkárnak beállnod...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Ti választottatok! Te is párttag voltál, ha jól emlékszem. De ha nem, majd hazamegyek, és megnézem – a névsor ott van a fiókomba zárva. Béla papon kívül mindenki az volt, szerintem... Na, ne hánytorgassuk örökké a múltat. Hozod a pálinkát?

MAGYAR SZÁSA: Hozhatom...

BÉLA PÁRTTITKÁR: *(amint magyar Szása eltűnik a konyhában, azonnal szaglászni kezd. Körbe-körbe járja a házat, mint a vércse, nem érti, honnan jó a scsiszaga.)* Ezt végképp nem értem. Vesszek meg, ha ez nem scsí. Utána kell néznem, van-e olyan állat az emberen kívül, akinek az ürüléke scsiszagú. Csak nem ennek a ronda műanyag kakasnak van ilyen scsiszaga? *(A háta mögött fölbukkan a trágyadombból egy periszkóp, de rögtön el is tűnik. Nem olyan gyorsan azonban, hogy a párttitkár ne vegye észre.)* Ez meg mi a faszom volt? Óriáskígyó feje? Vagy már vizionálok? *(Nem lép bele a trágyába, de a domb*

*fölött hajlong. Semmit sem talál.)*

*Magyar Szása tér vissza egy üveg pálinkával. A párttitkár még mindig nem tért magához első rémületéből.*

BÉLA PÁRTTITKÁR: Sándor, valami van a trágadombodban.

MAGYAR SZÁSA: Szar.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Nem. Kidugta a fejét. Olyan – kigyóforma.

MAGYAR SZÁSA: Béla, neked ez már hányadik pálinkád volt ma?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Még csak a hatodik lesz, ha ideadod végre.

MAGYAR SZÁSA: A te korodban jobb lenne már óvatosabban bánni a pálinkával. Fehér egereket nem láttál mostanában?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Esküszöm, hogy itt volt. Na, megyek, nem bírom én az ilyesmit, hogy a kurva anyját az összes trágadombnak, ami csak létezik a világon.

*Megint zörgetik a kaput.*

BÉLA PÁRTTITKÁR: Nagy a forgalom mostanában felétek. Kannás embereket is látok néha a kapuban ácsorogni...

MAGYAR SZÁSA: Jobb, ha ezt sürgősen elfelejted. Nekem is vannak emlékképeim... anno... amikor még a pártbizottságon dolgoztál.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Megbeszéltük. Nem mész kaput nyitni?

MAGYAR SZÁSA: Megyek. Á, a tisztelendő úr! Micsoda öröm itt látni téged, Béla.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Nem mindenkinek akkora öröm... Úgy látszik, ez a Bélák napja. Szerbusz, Béla... tisztelendő úr...

BÉLA PAP: Szerbusz, Béla elvtárs. Ez tényleg a Bélák napja.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Én már menni készültem.

BÉLA PAP: Megférnek az eszmék egy udvarban, párttitkár elvtárs...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Csak a képviselőik nem. Szerbusztok.

MAGYAR SZÁSA: Szerbusz, Béla.

BÉLA PAP: Áldás békesség!

BÉLA PÁRTTITKÁR: Ezt jobb, ha hagyjuk, tisztelendő elvtárs. Eddig is megvoltam az áldása és a békessége nélkül.

BÉLA PAP: De még rászorulhatsz...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Akkor majd jelentkezem, és befizetem az elmaradt perselypénzt.

*A párttitkár elmegy. Magyar Szása gondosan bezárja utána a kaput.*

BÉLA PAP: Mit akart ez itt?

MAGYAR SZÁSA: Szerintem simán szaglászik.

BÉLA PAP: Ukrán Szása után?

MAGYAR SZÁSA: Még az is lehet.

BÉLA PAP: Adsz egy pálinkát?

MAGYAR SZÁSA: Miért ne, ha neki is adtam.

BÉLA PAP: Ez a beszéd. Szászáért jöttem. Azaz, Alexandráért. Azaz, az ukrán Alexandráért. Nem jó, ha egy helyen vannak. Így mindet egyszerre hurcolják vissza a laktanyába, ha elkapják tőle.

MAGYAR SZÁSA: Viszed a parókiakertbe virágot ültetni?

BÉLA PAP: Nézd, nálam a kerítés még a tiédnél is magasabb. Oda a másik Béla se lát be... Ott elmotyorászhat, ültetgethet, ha akar, főz. A paplakba utoljára jönnek be a zsaruk. Az oroszok meg egyáltalán nem jöhetnek be. Senkinek sem tűnik fel egy munkálkodó öregasszony.

*Magyar feleség Szása kijön hozzájuk, bekapcsolódik a beszédbe.*

MAGYAR ALEXANDROVNA: Szása, akarom mondani, Alexandra, vagy hogy mondjam már, na, az ukrán Alexandra, még egyáltalán nem öreg.

BÉLA PAP: Annak kell lennie, mire a kapun kilépünk.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Varázsló maga, tisztelendő úr?

BÉLA PAP: Hoztam az előző templomszolgám ruháját. Hetvenévesen halt meg

szegény Figuli néni. Az már csak eléggé öreges ruha lesz...

MAGYAR ALEXANDROVNA: És az arca?

BÉLA PAP: Azt a kendő majd eltakarja.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Adjak valamilyen kozmetikumot?

BÉLA PAP: Hát, az nem ártana, kedves Alexandra, akarom mondani, magyar Szása, de most már én is keverem a neveket.

*Magyar Szása megrángatja a kakas farkát. Két periszkóp is kijön a földből. Sándor integet, hogy kijöhetnek. A trágyadomb alól sorra jönnek elő az emberek. Ukrán Szása, a felesége, Alexandra, becenevén szintén Szása, a Fiú Szása, a lányuk, és a fiatal Sándor, akinek a beceneve ukránul szintén Szása. A felnőttek csak egy szál törülközőben vannak, ahogy a szaunából kijöttek.*

UKRÁN SZÁSA: Tiszta a levegő?

MAGYAR SZÁSA: Mit gondolsz, akkor meghúztam volna a kakas farkát?

UKRÁN SZÁSA: Azt a szél is megráncigálhatja.

MAGYAR SZÁSA: Ekkora baszom műanyag kakas farkát a szél? Már bocsáss meg Béla, úgy is mint tisztelendő úr. És még te voltál szovjet katonatiszt.

UKRÁN SZÁSA: Na jó... Hogy dicsérjelek is... Ez a szauna volt a legnagyobb találmányod, öregem.

MAGYAR SZÁSA: Az ember igyekszik, még ha csak rossz kis könyvelőcske is, nem szovjet katonatiszt...

UKRÁN SZÁSA: Elnézést, tisztelendő úr, csak tudja, a testi élvezetek... de marha vagyok, épp magának mondom... szóval, legyen üdvözlő.

BÉLA PAP: Privét!

UKRÁN SZÁSA: Na, már ukránul is tud.

BÉLA PAP: Tudtam én eddig is. És tudja mit, fiam? Ha kimennek innen, én használni fogom az orosz nyelvet. Mert akkor már

nem a megszállóké lesz, hanem egy nagy, tőlünk meglehetősen távol élő népé. Puskin népének a nyelve. Egyébként csodálatos.

UKRÁN ALEXANDRA: Majd gyakoroljuk.

BÉLA PAP: Annál is inkább, mert most eljön velem.

UKRÁN ALEXANDRA: Én... magával... hova?

BÉLA PAP: A parókián fog dolgozni.

MAGYAR SZÁSA: Ezt annál inkább helyeslem én is, mert párttitkár Béla itt koslatott az előbb, és nagyon kezdi érdekelni a trágyadomb. Sokan vannak alatta... Ha már rajtaütnek a házon, ne egyszerre kapjanak el mindenkit.

MAGYAR ALEXANDROVNA: De előtte még jöjjenek be, és egyenek egy kis rántott levest...

UKRÁN ALEXANDRA: Búcsúzóul inkább egy kis csót.

MAGYAR SZÁSA: Annak a szaga vadította el párttitkár Bélát.

BÉLA PAP: A fiatalok meg se szólalnak?

FIÚ SZÁSA: Tisztelendő uram! Nem esketne össze bennünket?

BÉLA PAP: Megbolondultál, Sanyi? A kis Alexandra pravoszláv hitre van keresztelve, te meg katolikus vagy. Ezt én nem tehetem meg.

FIÚ SZÁSA: De ha elveszem, akkor nem tudják visszavinni... Mert a feleségem már...

BÉLA PAP: Ebben, sajnos, van némi igazság.

FIÚ SZÁSA: Meg szeretem is...

BÉLA PAP: Ez most másodlagos szempont, fiam... bocsánat... elsődleges, de a menekítés szempontjából másodlagos.

UKRÁN SZÁSA: És a kezét ki fogja megkérni?

LÁNY ALEXANDRA: Apám, állsz itt egy szál semmiben, egy törülközőbe csavarva, bógysz, pedig be kell látnod, nem feltétlenül lánykéréshez illendő a helyzet.

UKRÁN SZÁSA: Szarok a külsőségekre. Ha nincs lánykérés, nincs esküvő se.

BÉLA PAP: Esküvő így sem lesz.

MAGYAR SZÁSA: Ne izélj már, Béla, rendkívüli helyzet van.  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Tisztelendő úr, életet ment meg velem...  
 UKRÁN SZÁSA: Kérjed már, te mafla!  
 FIÚ SZÁSA: Tisztelt Alekszander Alexandrovics, ezennel megkérem a lánya kezét.  
 UKRÁN SZÁSA: Hm. Vidd...  
 UKRÁN ALEXANDRA: Mielőtt elmegyek a paplakba, hadd hozzak mindenkinek egy

kis csésit. Egy darabig úgysem főzhetek nektek.  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Igazad van, drágám, a rántott leves ráér...  
 UKRÁN SZÁSA: Bejössz velem tányérokért, kedvesem?  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Hát persze, kedvesem...

*A két asszony bemegy.*

### 7. jelenet

MAGYAR ALEXANDROVNA: Drágám, te teljesen hülyének nézel engem?  
 UKRÁN ALEXANDRA: Miről beszélsz, drágám?  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Azt hiszed, nekem nincs szemem, drágám?  
 UKRÁN ALEXANDRA: Látom, hogy van szemed, drágám, azon nézel kifelé, most éppen rám.  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: És ezek a szemek látnak.  
 UKRÁN ALEXANDRA: Ebben sem kételkedtem, drágám.  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: És azt látják, hogy viszonyod van a férjemmel.  
 UKRÁN ALEXANDRA: Nekem? Te képzelődsz, drágám...  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Van és kész.  
 UKRÁN ALEXANDRA: És a te fiad? Ő meg a mi

lányunkat dugja.  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Az nem ugyanaz.  
 UKRÁN ALEXANDRA: Akkor te meg dugjál az én férjemmel, és egálban leszünk. A teljes család.  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Nem is rossz. Bár, nekem nem igazán tetszik ukrán Szása. Túl darabos.  
 UKRÁN ALEXANDRA: Jól jön az majd az etyepetyéknél... Meg, én úgysem leszek itt... Hamar el fogod csavarni a fejét.  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Oké. A dolog el van intézve.  
 UKRÁN ALEXANDRA: Gondoltam, drágám. Vihetjük kifelé az ebédet?

*Rövid szünet a színen, vagy fényváltás*

### 8. jelenet – második álom

*Ukrán Szása egy szál klottgatyában fut körbe-körbe az üres gyakorlótéren. Egy bundába öltözött, meleg csizmát és usánkat viselő férfi a kör közepén lovagló-ostorral sétafikál fel-alá, időnként ráhúz egyet-egyet a lihegő férfira. A hó megállás nélkül szakad.*

TISZT:  
 Hasra ukrán, most mutasd meg milyen virtus mozog benned.

Orosz tempót nem bírjátok, a beletek kihányjátok.  
 UKRÁN SZÁSA:  
 Miért gyötör engem csak, azt hiszi, megalázhat?  
 Szétfagyok, de nem adom oda a méltóságom.  
 TISZT:  
 Fekvőtámasz, százötven, rajta, csináld, te jöttment.

Vissza mertél pofázni?  
Próbáld meg most kicsit fázni.  
Direkt jól jön ez a sok hó,  
pont ilyen hasaknak való.

UKRÁN SZÁSA:

Hogy gyűlölhetsz ennyire?

TISZT:

Tartsd a pofádat, hülye,  
Most parancsot teljesítesz,  
Vagy a börtönben elrohadsz.

*Rálép a fekvőtámaszokat csináló Ukrán Szása hátára, aki felnyög és a hóba hasal. Fölengedi egy-egy pillanatra, azután ismét rátapos, és lenyomja a hóra.*

TISZT:

Fel, te barom, mert a fejed  
rúgom le, s kiontom beled,  
akkor mutasd meg, hogy ki vagy,  
ha kékre csípett már a fagy.

UKRÁN SZÁSA:

Könyörüljön, nagy az iram,  
elvtárs, ezt én már nem bírom,  
leszakadóban két karom,

testem elfagy lent a havon.

TISZT:

Legalább most megtanultad:  
itt semmit sem ér a múltad,  
az, hogy milyen hősnek hittek  
társaid, a gyáva tisztetek.  
Ezentúl vigyázz a szádra,  
nálam ez a módi járja,  
nem tűröm, hogy hátam mögött  
egyik-másik tisztetem bőfög.  
Kelj fel, vigyázz, jobbra át,  
a körletben fél órán  
belül nálam jelentkezel,  
hogy felöltöztél rendesen,  
s ezentúl majd meggondolod  
előljáród hogy mocskolod  
háta mögött... Te kis mocskok!  
Futólépés indulj! Egy-két...  
rakás ukrán szerencsét-  
lenség...

*Ráhúz távozóban ukrán Szása hátára, aki feljajdul, és azonnal gyorsít a futásán.*

## 9. jelenet

*Magyar Szása és párttitkár Béla a padon ülnek és beszélgetnek. Időnként kijön hozzájuk Magyar Alexandrovna, és tölt nekik pálinkát. De arra nagyon ügyel, hogy mindig visszavigye az üveget a konyhába.*

BÉLA PÁRTTITKÁR: És mi baja lenne otthon ennek a katonatisztnek? Várja a szép új lakása, mert a Szovjetunióban úgy nőnek ki a földből napról napra a szép új házak, mint eső után a gomba, ott nincs lakáskérdés, mert az is meg van oldva, várja a munka, annyi laktanya van, mint erdőben a...

MAGYAR SZÁSA: ... gomba... Hát ide figyelj, párttitkár Béla...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Hívj csak egyszerűen Bélának!

MAGYAR SZÁSA: Hát figyelj ide, te egyszerűen párttitkár Béla, sok nekem a gomba ebben a te szónoklatodban. Te még mindig azt hiszed, hogy a nagy Szovjetunióban minden úgy van, ahogy mondják?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Valamiben csak kell hinnie az embernek, nem?

MAGYAR SZÁSA: Hamarosan annak is vége.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Minek?

MAGYAR SZÁSA: Hát a nagy Szovjetunióknak.

MAGYAR ALEXANDROVNA (*pálinkát hoz egy tálcán*): Már megint ez a politika, ez a politika.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Te meg vagy veszve! Ha valaminek nem, annak soha nem lesz vége. A Szovjetunió egy örök időkre be-

betonozott formáció... na, itt meg még több rímet is elhasználtam...

MAGYAR SZÁSA: Pedig igen. A végét járja.

Olyan, mint a májbeteg alkoholista. Évtizedek óta issza a te Szovjetuniód a vodkát, üvegszámra, hordószámra, rég megdagadt a mája, már nem fér el a hasában, most zsugorodni kezd, aztán elfogy egészen, és a nagybeteg meghal, megsemmisül, szétesik. Konyec filma. Kaputt. Fine.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Ég brutális hasonlat, nem gondolod?

MAGYAR SZÁSA: Nézd meg Jugoszláviát! Az épp olyan mesterségesen összetakolt, összehúzózott államszövetség, mint a te nagy Szovjetuniód. Esik szét, mert az erőszakon kívül nincs más, ami összetartaná. Sőt, többet mondok. Nem is volt... Mit gondolsz, a dicső szovjet hadsereg a saját akaratából vonul ki innen?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Most kivonulnak. Később meg visszajönnek... Ötvenhatban is visszajöttek.

MAGYAR SZÁSA: És te velük lőtted az ellenállókat.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Én csak a levegőbe lőttem.

MAGYAR SZÁSA: Úgy látszik, a levegőben is röpködtek ellenállók, mert az hírlík, egyet-kettőt te is eltaláltál közülük.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Az emberek mindenfélét összebeszélnek, hogy bemocskolják a másikat. Ezek már csak ilyenek. De ez az orosz tiszt... Ez sehogy se megy a fejembe.

MAGYAR SZÁSA: Egyébként ukrán.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Ez lehet magyarázat. Ezek a nemzetiségiek mégsem igazi szovjetek. Csak amolyan – pszeudoszovjetek. Érted a kifejezést? Psze-u-do-szov-jetek...

MAGYAR SZÁSA: Talán.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Szóval, pszeudoszovjetek.

A szovjet hadsereg igazi magját az oroszok képezik. Hozzájuk képest ezek a nemzetiségiek... olyanok... na, milyenek... mint a Nap körül keringő bolygók.

MAGYAR SZÁSA: Értem. Te, mi lesz veled, ha kimennek? Itt már köztársaság van...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Hiszen tudom. Nem is vagyok már párttitkár. De megmaradtam baloldalinak, szocialistának, és radikálisan humanistának...

MAGYAR SZÁSA: Ha nem vagy párttitkár... foglalkozásilag... akkor mi vagy?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Éppenséggel semmi. Felélem a kis vagyonkámat, amit eddigi becsületes munkámmal megkerestem, mert bár párttitkár voltam, azért te se tagadha...

*Lentről orosz Szása ordítása hallatszik: Szétfagyok, de nem adom oda a méltóságomat!*

BÉLA PÁRTTITKÁR: Te is hallottad? Mintha a trágyadomb alatt valaki ordított volna, valami hidegről és méltóságról, holott van vagy harminc fok hőség máma...

MAGYAR SZÁSA: *(emelt hangon, hogy a másik ne hallja az esetleges további ordításokat)* Nem hallottam. Nyilván a férgek lehettek... Vagy a tehenek... Vagy az is lehet, hogy a lovam tanul olvasni, és ez az első mondat a tankönyvében...

Minden lehet, párttitkár Béla... Minden lehet... Nagyon érdekel téged az én trágyadombom újabbán... Már hangokat is hallasz! Nem akarod beleásni magadat? Fel se tűnnél szarként a szar között...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Megesküdtem volna rá...

MAGYAR SZÁSA: *(még mindig emelt hangon)* Ez egy volt párttitkár szájából rosszul hangzik. Legfeljebb fölesküdtem volna rá, a párt vörös zászlaja alatt...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Most meg mit ordítasz velem?

MAGYAR SZÁSA: *(még mindig emelt hangon)*

Nem ordítok. Ilyen az... orgánumom.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Érdekes, hogy eddig nem vettem észre, hogy ilyen az orgánumod.

MAGYAR SZÁSA: *(még mindig emelt hangon)*

Nem vetted észre, mert el voltál foglalva a pártügyekkel...

MAGYAR ALEXANDROVNA *(kiszalad a házból, a tálcán újabb két pálinka, ő is emelt hangon beszél)*: El volt foglalva, el volt foglalva, ha ez volt a munkája, hogyne lett volna elfoglalva azokkal a pártügyekkel...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Valami baj van a fülemmel. Úgy tűnik, mintha maga is ordítana velünk, Alexandrovná...

MAGYAR ALEXANDROVNA *(még mindig emelt hangon)*: Ez a megszokott beszédtonusom, párttitkár Béla. Csodálkozom magán, hogy egyszerre ilyen furcsán kezd el viselkedni...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Azt hiszem, megbolondultam. Én most elmegek, kisztihand, Alexandra, szevasz, Sándor, valami nem stimmel vagy a fejemmel, vagy a fülemmel... vagy ezzel a kibaszott trágadombbal...

*Magyar Szása gondosan kiereszti, azután félig vigyorogva, félig komolyan megáll a trágadomb előtt.*

MAGYAR SZÁSA: Ez meleg helyzet volt.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Szerencsére mindketten kapcsolunk.

MAGYAR SZÁSA: Még időben.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Biztosan elment?

MAGYAR SZÁSA: Annyira megzavarodott, mint a kutyánk szokott viharban. Elmagyaráztam neki, hogy a nagy Szovjetuniója hamarosan szétesik.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Nem csoda, hogy bepörgött. És mondd, Sándor, ha már kimennek innen, akkor mi közünk nekünk ahhoz, hogy szétesik, vagy egyben

marad az a Szovjetunió?

MAGYAR SZÁSA: Szásám... akarom mondani, Alexandrámm, nekünk érdekünk, hogy egy ilyen nagy, militarista ország és közénk beékelődjék egy békésebb állam, és ez feltehetőleg Ukrajna lesz. Nincs közvetlen határ, nincs közvetlen veszély, hogy megint itt poroznak a tankjaik a gyakorlótereinken... a gyakorlótereinken...

MAGYAR ALEXANDROVNA: Azt hiszem, értem. De ne politizáljunk örökké, váltsunk témát! Miért alszik ez a Szása napközben?

MAGYAR SZÁSA: Mit tudom én! Kérdezzük meg!

*Magyar Szása megrángatja a kakas farkát. Egy periszkóp dugja ki a fejét a trágadombból, körbeforog, majd megjelenik ukrán Szása.*

UKRÁN SZÁSA: Szevasz, Szása. Tiszta a levegő?

MAGYAR SZÁSA: Szerbusz, Szása. Esett délután.

UKRÁN SZÁSA: Nem úgy kérdeztem.

MAGYAR SZÁSA: Én se úgy válaszoltam.

UKRÁN SZÁSA: A kapu be van zárva?

MAGYAR ALEXANDROVNA: A kapu soha nincs nyitva.

UKRÁN SZÁSA: Nem kerestek?

MAGYAR SZÁSA: Ha kerestek volna, akkor arról tudnál, és már rég nem lennél itt.

Lógnál, kisfiam, mint gyümölcs a fán.

UKRÁN SZÁSA: Nagyon szellemes vagy, Szása.

MAGYAR SZÁSA: Csak realista, Szása.

UKRÁN SZÁSA: Rosszat álmodtam.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Hallottuk.

UKRÁN SZÁSA: Fölhallatszik a bunkerből az álmodom?

MAGYAR SZÁSA: Az álmod nem, Szása, csak az ordításod.

UKRÁN SZÁSA: Azt álmodtam...

MAGYAR SZÁSA: Ne meséld el! Mindig

- ugyanazt álmodod. Hogy jön egy arctalan alak, és le akarja tépni rólad a köpenyedet.
- UKRÁN SZÁSA: Nem, most nem.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Akkor mesélje el nekünk!
- UKRÁN SZÁSA: Egy orosz tiszt a téli gyakorló pályán gyakorlatoztatott...
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Ebben még nincs semmi különös. Ezért kellett ordítania?
- UKRÁN SZÁSA: Jah, madám, ebben még nincs. De szakadt a hó, nekem pedig egy szál gatyában kellett futnom körbe-körbe.
- MAGYAR SZÁSA: Legalább megizzadtál kicsit.
- UKRÁN SZÁSA: Jah, Szása, csak hogy közben egy lovaglóstorral vert, mint a cirkuszi lovakat.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Ez már igazán nem volt szép tőle.
- UKRÁN SZÁSA: Jah, madám, azután fekvőtámaszoznom kellett a hóban.
- MAGYAR SZÁSA: Egy ilyen fizikumú férfinak, mint te...
- UKRÁN SZÁSA: Jah, egyébként meg se kottyanna. Csak közben a hátamra taposott a csizmájával, és lenyomott a hóba...
- MAGYAR SZÁSA: Ne meséld tovább. Ez borzalmas. Miért álmodsz te ilyen borzalmasakat, Szása?
- UKRÁN SZÁSA: Azért, Szása, mert borzalmas volt az életem.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: De ha kimennek...
- UKRÁN SZÁSA: És nekem sikerülne itt maradnom...
- MAGYAR SZÁSA: Akkor déli tengerekről fogsz álmodni, Szása...
- UKRÁN SZÁSA: Jah. Meg arról, hogy...
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Mondja, Szása, maga miért alszik nappal?
- UKRÁN SZÁSA: Kedves Szása, akarom mondani, kedves Alexandra, a föld alatt nincsenek se nappalok, se éjszakák, ott mindig csak halvány fények vannak, mint egy örökké alagútban tartó vonatban.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Én még nem is láttam készen a lenti világot.
- MAGYAR SZÁSA: De láttad. Én mutattam meg neked.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: De így, elkészülve, szaunával, meg mindennel... Szása, megmutatná?
- UKRÁN SZÁSA: Már hogyan mutatnám meg...
- A kapun erélyesen kopognak.*
- UKRÁN SZÁSA: Azt hiszem, soha jobb alkalom erre... nekem most azonnal el kell tűnnöm...
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Megyek maga után...
- Ukrán Szása, nyomában magyar Alexandrával, villámgyorsan eltűnik a trágárdomb alatt. Magyar Szása megdöbbenéssel és értetlenkedve néz utánuk, a kapuhoz megy, hallgatózik, de nem hall semmit. Kinyitja, megkönnyebbülve látja, hogy Béla tisztelendő úr az, mégpedig teljes papi díszben. Mögötte ukrán Alexandra, öregasszonyruhában, lehajtott fejjel. Hatalmas lábast cipel.*
- MAGYAR SZÁSA: Kézcsókom, Alexandra...  
(*A nő nem válaszol.*) Kézcsókom, Alexandra! (*A nő most sem válaszol.*)
- BÉLA PAP: Hagyjad! Süketnéma szegény.
- MAGYAR SZÁSA: Ezt most nekem mondd? Te, most, nekem, hogy süketnéma? Beszarok a röhögéstől.
- BÉLA PAP: Neked mondom. És ne szarj be! Elég, ha én be vagyok szarva. Mindenhol keresik őket a városban. Én nem megyek börtönbe miattatok. Süket is, néma is.
- MAGYAR SZÁSA: De...
- BÉLA PAP: Ha valaki süketnéma, akkor nincs de.
- MAGYAR SZÁSA: Nekem is?

BÉLA PAP: Mindenkinek. Neked is. Akarom mondani, neked se...

MAGYAR SZÁSA: Értettem, ha nem is értem.

Hát akkor, szerbusz, te Béla, tisztelendő barátom úr.

BÉLA PAP: Áldás békesség.

MAGYAR SZÁSA: Már meg ne haragudj, hogy nézel ki... így, délelőtt...

BÉLA PAP: Éppen úgy, ahogy látsz.

MAGYAR SZÁSA: Temetés?

BÉLA PAP: Nem.

MAGYAR SZÁSA: Keresztelő?

BÉLA PAP: Nem.

MAGYAR SZÁSA: Utolsó kenet...-nek ez túlzás...

BÉLA PAP: Nem utolsó kenet.

MAGYAR SZÁSA: Elfelejtettél átöltözni mise után. Ez a te korodban már könnyen előfordul...

BÉLA PAP: Nem felejtettem el átöltözni.

MAGYAR SZÁSA: Álarcosbál?

BÉLA PAP: Ízléstelen vagy, Szása.

MAGYAR SZÁSA: Ne szólíts Szásának... te ne... te nem vagy orosz... bocsi, ukrán.

BÉLA PAP: Te pedig ne pimaszkodjál itt nekem!

MAGYAR SZÁSA: Akkor mire föl ez a papi díszmagyar?

BÉLA PAP: Egy dolgot nagyon elfelejtesz...

MAGYAR SZÁSA: Csak nem?

BÉLA PAP: De igen...

MAGYAR SZÁSA: Csak nem?

BÉLA PAP: Ezt már kérdezted...

MAGYAR SZÁSA: Csak nem...?

BÉLA PAP: Ha még egyszer megkérdezed, nem válaszolok...

MAGYAR SZÁSA: Nem is kell válaszolnod. Kitaláltam. Esküvőre méész.

BÉLA PAP: Nem találtad ki, nagyokos. Nem megyek esküvőre...

MAGYAR SZÁSA: (nem figyel oda a hangsúlyra) Ha sehova se méész, akkor hova a faszomba méész, már megbocsásson süketnéma asszonyság, akkor is, ha

nem hallja, hogy káromkodom, és a tisztelendő úr, ha már így kihozott a békettűrésemből.

BÉLA PAP: Nem megyek, hanem jövök.

MAGYAR SZÁSA: Ha jössz, és nem méész, akkor hova jössz?

BÉLA PAP: Ide, mafloncai Szása.

*Magyar Szása a homlokára üt, ölelgetni kezdi mind Béla papot, mind ukrán Alexandrát.*

MAGYAR SZÁSA: Hát persze, én ökör! Ma van a fiam esküvője! Én marhája, Magyarország legnagyobb marhája, világ marhája, marhák világbajnoka! Szobrot kéne állítani nekem, fönt, Pesten, azon az istennyila nevű téren, ahol masírozni szoktak a katonák, és a talapzatára azt kellene írni: A LEGNAGYOBB MAGYAR MARHA.

BÉLA PAP: Látod, ebben egyetértünk. Most, hogy bekövetkezett a nagy magyar demokrácia világa, talán még kivitelezhető is. De ezen felül sietnünk kéne, Sándor, olyan dologról van szó, amelyben minden perc drága.

MAGYAR SZÁSA: Mondd, hogy mit csináljak!

BÉLA PAP: Egy házassághoz kell... minimum két ember. Lehetőleg két különböző nemű, a fiatal demokrácia még nem jutott el arra a fokára, hogy az azonos neműeket össze lehessen adni.

MAGYAR SZÁSA: A gyerekek...

BÉLA PAP: Hol vannak a gyerekek?

MAGYAR SZÁSA: A helyükön. Mondtad, hogy ilyen gyorsan meglesz a házasság?

BÉLA PAP: Nem mondtam. De ilyen gyorsan meglesz. Riaszd a gyerekeket.

*Magyar Szása megnyom egy gombot a ke-  
rítésen, egy csapóajtó felemelkedik,  
amögött, természetesen, a két fiatal sze-  
relmeskedik. Amint látják, hogy „fényre  
kerültek”, riadtan rebbennek szét, egy-egy  
lepedővel takarva el meztelenségüket.*

- BÉLA PAP: Khm. Csak a rend kedvéért említtem föl, hogy bár a demokrácia keretein belül élünk, bizonyos formákat be kell tartanunk. Például, hogy ne nudista esküvői formák között adjuk össze e két gyermeket.
- MAGYAR SZÁSA: Hülyék! Folyton a fajtalankodáson jár az eszetek.
- BÉLA PAP: Figyelmeztetek, hogy súlyos és téves szavakat használsz. A mai korban és demokratikus társadalmi keretek között a nemi közösülés az elfogadott közösségi lét formái közé tartozik. A fiatalok öltözzenek fel, és járuljanak az oltár elé!
- MAGYAR SZÁSA: Felöltözni! *(Megnyomja a gombot, a trágyadomb visszazárul a fiatalokra)* Miféle oltár elé, Béla? Akarom mondani, tisztelendő úr... Csak nem ez a trágyadomb fogja képezni az oltárt?
- BÉLA PAP: Az oltárnak megvannak a hagyományos keretei, de nincsenek megszabott formái. Minden lehet oltár, amit én megszentelek, és annak hívok, mint a szertartást vezető egyházi személy.
- MAGYAR SZÁSA: Nagyszerű! És mi lesz a kereszt? Talán a műanyag kakas?
- BÉLA PAP: Lehet. Majd keresztbe fordítjuk...
- MAGYAR SZÁSA: *(sziszeg)* Béla, te meg vagy örülve.
- BÉLA PAP: *(szintén sziszegve)* Akarjátok megmenteni a lányt, vagy sem?
- MAGYAR SZÁSA: Rendben. Csináld, ahogy akarsz!
- BÉLA PAP: Csinálok, ahogy tudom. Ha szabad megkérdezni, hol vannak az örömszülők?
- MAGYAR SZÁSA: Hát... a süketnéma ukrán anya itt álldogál egy elrettentő fazékkal a kezében.
- BÉLA PAP: Ezt örömmel konstatáltam. Te vagy az egyik örömapa.
- MAGYAR SZÁSA: Ezt meg én konstatálom örömmel.
- BÉLA PAP: De hol a másik örömapa és örömapa?
- MAGYAR SZÁSA: Utána nézek a dolognak.
- BÉLA PAP: Annál inkább sietős lenne, mert bármelyik pillanatban itt lehetnek az oroszok... Akarom mondani, a szovjetek... Párttitkár Béla reggel óta a templom körül szimatol.
- MAGYAR SZÁSA: Akkor az idő megérett a cselekvéshez. Tisztelendő Béla úr, ha nem kegyeletsértés, én megrángatom a kereszt farkát.
- BÉLA PAP: Inkább, mint a sajátodat...
- MAGYAR SZÁSA: Mondtál valamit, atyám...
- BÉLA PAP: Csak annyit: innád ki a sajtáromat!
- MAGYAR SZÁSA: Szégyellj magad, tisztelendő úr, hogy ilyen ordenáre vicceket engedsz meg magadnak.
- BÉLA PAP: Erről majd később. Rángasd annak a kakasnak a farkát, mert valamennyien rajta vesztiünk a késlekedésen.
- Magyar Szása vadul rángatni kezdi a kakas farkát. Egy periszkóp jelenik meg a trágyadomb tetején, majd egymás után bukkan elő Magyar Alexandrovna és ukrán Szása – egy-egy lepedőben. Ukrán Alexandra kezéből a meglepetéstől kiesik az edény, a tartalma kidől a földre.*
- BÉLA PAP: Kidőlt a borscs. Ez rosszat jelent...
- UKRÁN SZÁSA: Szevasz, Szása. Tiszta a levegő?
- MAGYAR SZÁSA.: Hagyd ezt a picsába, már kétszer volt. Hogy néztek ki?
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Ez a szauna elsőrendű.
- UKRÁN SZÁSA: Alexandra, maja milaja!
- BÉLA PAP: Hagyja. Süket és néma.
- UKRÁN SZÁSA: Az én feleségem süket és néma?
- BÉLA PAP: Érzélgősségre most nincs időnk.

UKRÁN SZÁSA: No, de mégis...

BÉLA PAP: Akkor se, ha ég is, vagy leszakad az ég is... Esküvőn vannak.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Kik esküsznek?

MAGYAR SZÁSA: A gyerekeink. Tegnap szó volt róla...

MAGYAR ALEXANDROVNA: Tegnap szó volt... De mára... Ilyen hirtelen...

BÉLA PAP: Asszonyom, másfél nap van a kivonulásig. Addig bármi történhet.

MAGYAR ALEXANDROVNA: És miért nem a templomban?

BÉLA PAP: Azért egy templom se bír el mindent, kérem. Na, már jönnek is a fiatalok.

*A fiatalok kézen fogva, vidáman jönnek ki a házból. Farmerben, színes ingekben.*

MAGYAR ALEXANDROVNA: Én... valahogy... másként képzeltem el az esküvőtöket.

MAGYAR SZÁSA: A miénk más volt, és nézd meg, hová jutottunk... itt állsz egy szál lepedőben egy ukrán Kaszanova oldalán, akin szintén csak egy szál lepedő van.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Azért te se panaszkodhatsz... A szép ukrán Szása nem egyszer kapott már a lába közé...

BÉLA PAP: Kérem, itt esküvő van. Álljanak elem a fiatalok!

MAGYAR ALEXANDROVNA: Szeretnék felöltözni.

BÉLA PAP: Erre most nincs időnk. Különben sem határozza meg az esküvői etikett az örömszülők öltözetét. Nagyon jól áll magán az a lepedő. Kedves fiatalok...

*A kaput erőteljesen megverik. Mindenki összerezzen.*

BÉLA PAP: Megmondtam...

MAGYAR ALEXANDROVNA: Az oroszok...

UKRÁN SZÁSA: Eddig tartott az élet...

UKRÁN ALEXANDRA: Minden hiába volt...

LÁNY ALEXANDRA: Örökre el kell válnunk...

FIÚ SZÁSA: Végigmegy rajtad a laktanya...

talán még a gerinced is eltörik...

MAGYAR SZÁSA: A kurva istenit... sorry, atyám, az olajosokról megfeledkeztünk...

*A kapuhoz megy, résnyire nyitja, valóban egy kanna tolakszik be rajta.*

HANG KINTRŐL: Barátság...

MAGYAR SZÁSA: Ma nem barátkozunk. Menjetez haza! Baj van az olajjal. Holnap ilyenkor mérek.

BÉLA PAP: Várjon! Kettőt engedjen be közülük!

MAGYAR SZÁSA: Minek?

BÉLA PAP: Kellenek esküvői tanúk. De – megbízhatóak legyenek. Feltétlenül a cimborái a kocsmából.

MAGYAR SZÁSA: Gáspár! Halápi! Ti bejöhettek...

KINTRŐL: Na persze, nekik van... A cimborák azok kapnak...

MAGYAR SZÁSA (*kidugja a fejét a kapu résén*): Ők sem kapnak. Megvárhatjátok őket, és megnézhetitek az üres kannákat. Más ügyben jönnek be.

*Két ágrólszakadt nyomakszik be a kapu résén.*

BÉLA PAP: Isten kegyelméből ezennel összeadtalak benneteket.

MAGYAR ALEXANDROVNA: Ennyi?

BÉLA PAP: Ingyen van, minek cifrázzuk? Itt írják alá a jegyesek... kérek két karikagyűrűt... ezt húzzátok föl egymásnak... ti meg itt írjátok alá, azután felejtsetek el mindent... én is elfelejtem, hogy harminc évig nem jártatok templomba.

*Azok ijedten aláírják, és iszkolnak kifelé. Magyar Szása bezárja mögöttük a kaput. A fiatalok azonnal csókolózni kezdenek.*

BÉLA PAP: Ezt azonnal abbahagyjátok. Az eskető papnak kell azt mondani, hogy csókoljátok meg egymást. Na, mire vártok, csókoljátok meg egymást!

MAGYAR SZÁSA: Mondd csak, drága Szásám,

nincs nekünk elszámolnivalónk?  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Nekünk? Már miért lenne, édes Szásám?  
 MAGYAR SZÁSA: Te, meg Szása, a szauna meg a lepedő, meg hogy egy csepp verítéket nem láttam rajtad...  
 UKRÁN SZÁSA: Ne bomoljál már, Szása, csak nem képzeld, hogy visszaélek a vendégszereteteddel?  
 MAGYAR SZÁSA: Pedig én azt gondolom. Szóltál nekem, el akartok bújni, nem akartok hazamenni. Építettem neked...  
 UKRÁN SZÁSA: Építettünk nekünk...  
 MAGYAR SZÁSA: Építettünk nektek egy lakást a trágyadomb alatt. Vállalva, hogy lecsuknak, dutyiba kerülök.  
 UKRÁN SZÁSA: Én meg belevontalak a fegyverkiállításba, amiből már milliomos lehetsz, ha jól számolom.  
 MAGYAR SZÁSA: Lényeg a lényeg, szaunázás címen kúrod a feleségemet.  
 BÉLA PAP: De Sándor...  
 LÁNY ALEXANDRA: De apuka...  
 FIÚ SZÁSA: De Apa!  
 UKRÁN ALEXANDRA: Te fasz! Te meg engem kúrogatsz szabadidődben, akkor meg mit jár a szád? Egál van, gyerekek, egál van. Mindenki kussol, és kibírja még ezt a másfél napot.  
 MAGYAR SZÁSA: Hát, ha így áll a dolog, akkor befogom a pofámat.  

*Megint zörgetik a kaput.*

 UKRÁN SZÁSA: Ez az összekötő lesz.  
 MAGYAR SZÁSA: Aligha. Annak külön, egyeztetett kopogtatása van.  
 MAGYAR ALEXANDROVNA: Akkor ki lehet.  
 MAGYAR SZÁSA: Mindenki a helyére... Alexandra, te nem a szaunába vissza, hanem a konyhába. Szása, ti lefelé a trágyadomb alá.  
 BÉLA PAP: A fiatalok maradhatnak. Őket már nem tudják bántani, akárkik is jönnek.

*Magyar Szása a kapuhoz megy. Hallgatózik, nem szólal meg kint senki, de a kopogás megismétlődik. Magyar Szása kitarja a kaput – párttitkár Béla lép be rajta.*

BÉLA PÁRTTITKÁR: Látom, ma nem árulod az olajat.  
 MAGYAR SZÁSA: Szerbusz, párttitkár Béla.  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Csak Béla. Találkoztunk már, azért nem köszöntem.  
 MAGYAR SZÁSA.: De a többiekkel nem...  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Az ám... *Laudetur Jesus Christus! ...*  
 BÉLA PAP: Ne fáradj az ilyesmivel, párttitkár Béla, a te szádból ez káromkodásnak hangzik. Mondd csak azt, hogy jó napot, Béla bátyám.  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Értem, jó napot, Béla bátyám.  
 BÉLA PAP: Ezt meg nem vagyok köteles fogadni, mint világi megnyilvánulást.  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Hát akkor baszd meg a köszönéseimet. Szasztok, fiúk, lányok...  
 FIATALOK: Csókolom, Béla bácsi.  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Szóval, ma nincs olaj?  
 MAGYAR SZÁSA: Nem tudom, miről beszélsz.  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Az emberek üres kannával és lógó orral mentek el innen.  
 MAGYAR SZÁSA: Biztosan vízért mentek.  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Ma nem tud jönni az összekötő, csak késő délután – azt üzen-te... VELEM!  
 MAGYAR SZÁSA: Milyen összekötő?  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Hát... aki a fegyvereket hozza ki a laktanyából.  
 MAGYAR SZÁSA: Blöffölsz...  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Hagyd ezt, magyar Szása!  
 MAGYAR SZÁSA: Neked Sanyi.  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Mindegy. Egy nagyobb szállítmányt kell biztonságba helyezni – holnapra.  
 MAGYAR SZÁSA: Nem értelek.  
 BÉLA PÁRTTITKÁR: Pedig egyszerű. Valaki feladott egy sokkal nagyobb rendelőst

- neki, mint amennyit ti eddig összesen föladtatok.
- MAGYAR SZÁSA: Nagyobb rendelést? Ki?
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Én.
- MAGYAR SZÁSA: Te foglalkozol fegyverkereskedelemmel, és bennünket baszogatsz azzal, hogy mi vagyunk az orgazdák?
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Én őszinte voltam. Tudok mindent, de ez közöttünk marad.
- MAGYAR SZÁSA: Mit kérsz a hallgatásért?
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Ha eljön az ideje, azt is megtudod.
- MAGYAR SZÁSA: Nagyobb rendelést? Mi lehet az a nagyobb rendelés?
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Holnap azt is megtudod.
- MAGYAR SZÁSA: Ki vele, miért jöttél?
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Amiért jöttem, az itt van előttem... Né, hát bejövök pár baráti szóra, és itt van a körözött személyek egyike... Az orosz kislány. A szabad Magyar Köztársaság állampolgáraként, kötelességem jelenteni a kivonuló szovjet csapatok parancsnokának, hogy a lány itt van.
- MAGYAR SZÁSA: Te minden államformában megtalálsz a módot arra, hogy jelents és feljelents?
- BÉLA PÁP: s ha szabad kérdeznem, miért jelentened fel ezt a kislányt?
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Mert megszökött a szüivel a laktanyából, ahol már csomagolnak, és indulnak haza. A kislány egy dezertőrbanda része.
- MAGYAR SZÁSA: Fiam, mondd meg ennek a furcsa bácsinak, hogy ki ez a kislány!
- FIÚ SZÁSA: A feleségem.
- BÉLA PÁRTTITKÁR: A feleséged?
- MAGYAR SZÁSA: Az én kis menyem.
- BÉLA PÁRTTITKÁR: És ki adta össze őket?
- BÉLA PÁP: Természetesen én.
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Mióta szokás egy katolikus és egy ortodox pravoszlávot, vagy hogy a fenébe vannak ezek, összeadni? Ez törvénytelen.
- BÉLA PÁP: A lány kikeresztelkedett, most katolikus.
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Ki keresztelte ki?
- BÉLA PÁP: Én.
- BÉLA PÁRTTITKÁR: s magának van ehhez joga? Maga egy vén csaló.
- BÉLA PÁP: Eredj és nézz utána. De ha igazam van, feljelenetek rágalmazásért. Ezt jól jegyezd meg.
- BÉLA PÁRTTITKÁR: A papírt láthatnám?
- MAGYAR SZÁSA: Mi vagy te? Nyomozó?
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Nem, de...
- BÉLA PÁP: Mutasd meg neki, Szása!
- Kisebbik Szása odaadja az okmányokat. Párttitkár Béla egy ideig szemléli őket, majd gyűlölködve felordít.*
- BÉLA PÁRTTITKÁR: Még visszajövök. Ha nem ma, akkor holnap. És nagyon meg fogtok lepődni, annyit mondhatok. Nagyon meg fogtok lepődni. Össze fogjátok szarni magatokat! (*Elrohan.*)
- MAGYAR SZÁSA: Tisztelendő uram – neked tényleg van jogod fél nap alatt átkeresztelni valakit egyik vallásból a másikba?
- BÉLA PÁP: Nincs.
- MAGYAR SZÁSA: Akkor nem mondtál igazat?
- BÉLA PÁP: Nem.
- MAGYAR SZÁSA: Egy pap hazudhat?
- BÉLA PÁP: Nem hazudtam.
- MAGYAR SZÁSA: Akkor nem értem.
- BÉLA PÁP: Kant és Benjamin Constant híres vitájára hívnám fel a figyelmedet. Kant azt állítja, minden körülmények között igazat kell mondani. Constant szerint a körülmények határozzák meg, lehet-e igazat mondani. Példa: a házukban rejtőzködő ártatlan lény gyilkos üldözőinek arra a kérdésére, itt van-e a házban az illető, azt mondjuk, nincs itt. Ezzel megmentettük az életét. Hazudtunk? Na, de erről még sokat fogunk beszélgetni... magyar Szása.

## 10. jelenet – álom

*Valami pinceféleségben vagyunk, ami a Ljubjanka pincéjét kell idézze, a szín túlsó felén nagy vércsatorna, vértől csatakos mindkét partja. Ukrán Szását lemeztelenített felsőtesttel, bekötött szájjal, hátra kötött kézzel, maga előtt rugdosva hozza be a tiszt. Valamit sutyorog a fülébe, Szása válaszolni próbál valamennyi közlésére, de csak a nyögdéscselése hallatszik. A tiszt megállítja, maga felé fordítja, az arcába köp.*

TISZT:

Én vagyok a pápa s a hóhér,  
ezen a csatornán folyik el a vér  
mi a tarkódból majd kilövell.  
Ütött az utolsó órád is, fegyenc.

*Szása rángatózni kezd, de a tiszt belerúg.*

TISZT:

Vádollak hazaárulásért,  
vádollak téged dezertálásért,  
vádollak tiszt gyávaságért,  
vádollak mundér gyalázásáért.

*Szása ismét rángatózni kezd, a tiszt most arcon csapja.*

TISZT:

Szovjet hazánkra szégyent hoztál,  
magyar kutyákkal barátkoztál:  
trágyadomb alatt bujdokoltál,  
féregként éltél, bár tiszt voltál.

*Szása ismét rángatózni kezd, a tiszt tenyérrel tarkón csapja, a férfi a falhoz tántorodik.*

TISZT:

A szovjet törvények értelmében  
azonnali halál lesz a részed.  
Tisztként te abban a kegyelembe'  
részesülsz, hogy én lőlek most fejbe...

*Szása a nézők felé fordul, arca eltorzul a félelemtől, kiabálna, de be van kötve a szája, tépné a köteléket a kezéről, de az nem enged. A tiszt lassú, túl lassú mozdulattal csatolja ki a pisztolytáskája tokját, veszi elő a fegyverét, Szása tarkójához nyomja, egy darabig mosolyogva-nevetgélve vár, azután meghúzza a ravaszt. A dörrenés visszhangzik a pince-teremben, Szása lehanyatlik, vére a vércsatornába folyik.*

## 11. jelenet

MAGYAR SZÁSA: Kaptok a pofátokra, gecikomcsik, több fegyverünk lesz, mint az összes munkásörötöknek, meg katonátoknak... Csak menjenek ki végre az oroszok. Lesz itt forradalom, pajtikáim, lesz itt még igazi forradalom. Kézigránát harminnégy. Helyes. Golyószóróból elment végre három. Baj, hogy ezek a katonák épp akkor mennek el, amikor az üzlet beindul... Jellemző az oroszokra... Még a kivonulásukkal is velünk, egyszerű honpolgárokkal basznak ki... Hét gonosz kis maroklófegyver... mi a faszom az a maroklófegyver? Aligha-

nem pisztoly. Tizenhárom normál géppisztoly... Két aknavető. Az annyi mint... Az annyi mint...

*A trágyadombból egy periszkóp emelkedik ki, körbeforog, azután megjelenik ukrán Szása. Fűrge mozdulatokkal teszi magát szabaddá, energikusan körbenéz, meggyőződik róla, hogy nincs veszély. Odafordul az elmélyülten számlálgató magyar Szásához.*

UKRÁN SZÁSA: Szevasz, Szása. Tiszta a levegő?

MAGYAR SZÁSA: Szerbusz, Szása. A levegő koszos. Nem esett reggel.

UKRÁN SZÁSA: Nem úgy kérdeztem.

MAGYAR SZÁSA: Én se úgy válaszoltam.

UKRÁN SZÁSA: A kapu be van zárva?

MAGYAR SZÁSA: A kapu soha nincs nyitva, csak amikor kinyitom. Most meg itt ülök, és nem tudom kinyitni. Ülni és nyitni egyszerre – meghaladja a kompetenciámat. Remélem, jó szót használtam...

UKRÁN SZÁSA: Mit tudom én... Nem kerestek?

MAGYAR SZÁSA: Ha kerestek volna, akkor arról tudnál, és már rég nem lennél itt. Lógnál, kisfiam, mint gyümölcs a fán.

UKRÁN SZÁSA: Nagyon szellemes vagy, Szása.

MAGYAR SZÁSA: Csak realista, Szása.

UKRÁN SZÁSA: Rosszat álmodtam.

MAGYAR SZÁSA: *(megáll a kezében a toll)*  
Nem hallottam. Te, Szása, egyáltalán nem ordította, mint máskor álmodban szoktál.

UKRÁN SZÁSA: Csak azért volt, mert be volt kötve a szám. Elmesélem az álmomat?

MAGYAR SZÁSA: Be volt kötve a szád? Akkor meséld el, ezt még nem ismerem!

UKRÁN SZÁSA: Be volt kötve a szám, hátra volt kötve a kezem, és valami pincébe levitt az a tiszt, akinek a vonásait akkor sem tudom kivenni, ha fél méterre áll tőlem. Vagy a pofámhoz tolja az övét.

MAGYAR SZÁSA: Hagyd már az arcát. Mi történt?

UKRÁN SZÁSA: Kivégzésre vitt.

MAGYAR SZÁSA: Kivégzésre? Az, mondjuk, minimum kínos az ember számára.

UKRÁN SZÁSA: És akkor lerugdosott valami lépcsőn, és akkor perverz dolgokat sugdosott a fülembe...

MAGYAR SZÁSA: Miket például, csak úgy, az érdeklődés kedvéért...

UKRÁN SZÁSA: Hogy most akár seggbe is baszhatna...

MAGYAR SZÁSA: Ennyi elég is a részletekből...

UKRÁN SZÁSA: Aztán felolvasta a halálos ítéletet, és tarkón lőtt.

MAGYAR SZÁSA: Fasza. Féltem?

UKRÁN SZÁSA: Hogy féltem-e? Reszkettem, mint a nyírfalevél. Megismertem a félelmet, barátom, én, a híres szovjet hadsereg sokszorosan kitüntetett katonatisztje... Nincs borzasztóbb a halálfélelemnél... A halántékról is csorog a víz, érzed, hogy a záróizmaid kieresztenek hátul, a lábad megroggyan, a kezed mint a rongybabáé, akarattalanul lóg, lengedezik a tested mellett... Te, mit jelent egy ilyen álom?

MAGYAR SZÁSA: Nem tudom. Ma van az utolsó nap. Ezt kell már csak kihúznunk. Azután a parancsnokod szalutál a város határában a virággal búcsúztató magyar delegációnak, és te végre kijöhetsz a trágyadomb alól, a bunkerből – a fényre!

UKRÁN SZÁSA: Az az igazság, hogy nagyon megszerettem azt a helyet. Lehet, hogy ezentúl is ott maradok.

MAGYAR SZÁSA: Maradsz a faszom maradsz, veszel magadnak egy házat, kerttel, szaunával, és hétvégenként hálából meghívsz bennünket piknikezni.

UKRÁN SZÁSA: Úgy lesz, Szása, minden hétvégén a kertben vodkázunk, lesznek unokáink, akik majd labdázhatnak a diófa alatt... mert lesz diófa is... meg összeverekcsenek, mi meg szétszedjük őket, aztán mi verekszünk össze, bennünket meg az asszonyok szednek szét, azután ők verekszenek össze, őket meg mi szedjük szét a gyerekek segítségével, azután mindenki összeverekcsenek, és úgy összegubancolódnak, hogy csak a reggel szed szét bennünket...

MAGYAR SZÁSA: Jó, hagyjuk a lírát! Egész rendes kis bevételünk van ma.

UKRÁN SZÁSA: Jól dolgozik az összekötő?

MAGYAR SZÁSA: Jól. Kár hogy elmegy ő is ma délután.

UKRÁN SZÁSA: Csak menjen. Kezdődjék a

dolgos élet, Szása! Én dolgozni akarok. A homlokom verejtékével akarom megkeresni a kenyeremet. A munka tesz bennünket emberré, Szása! Hogy utálok a régi magamat, aki csak henyélt a garnizonban, míg kint az emberek tevékenykedtek, két kezük munkája nyomán épült ez a szép ország...

MAGYAR SZÁSA: Állj, Szása, ne keverd Csehovot Leninnel, mert abból elég nagy sületlenség lesz, és már ennyivel is fölnyomta az agyamat.

UKRÁN SZÁSA: Ezek vagytok ti, magyarok, cinikus állatok.

MAGYAR SZÁSA: Holnaptól ezt többes szám első személyben mondhatod: ezek vagyunk mi, magyarok, cinikus állatok.

UKRÁN SZÁSA: Megölelhetlek?

MAGYAR SZÁSA: Még mindig jobban hangzik, mintha azt kérdezted volna: megölhetlek?

*Összelelkeznek. A kaput megzörgetik. Gyorsan szétválnak, ukrán Szása riadtan néz magyar Szására. Az megnyugtatóan mosolyog. Amíg beszélgetnek, többször is, egyre idegesebben verik a kaput.*

MAGYAR SZÁSA: Csak az olajosok jöttek.

Húzz vissza az otthonodba, tőlem akár szaunázhatsz is egyet. De ne felejtse, hogy utána tartjuk a gyerekek esküvői lakomáját!

UKRÁN SZÁSA: Nem kéne megvárnunk, míg kimennek az... oroszok?

MAGYAR SZÁSA: Egyben azt is megünnepeljük. Zene nélkül. A zene majd bennünk fog megszólalni...

UKRÁN SZÁSA: De mikor készülünk fel rá?

MAGYAR SZÁSA: Az asszonyok már reggel óta sütnek-főznek. Pálinka és bor bőven van, ha csak meg nem itta, a pincében.

UKRÁN SZÁSA: Szó-szó, volt kóstoló néha, de mára még biztosan elég lesz.

MAGYAR SZÁSA (*a zörgetőknek*): Mindjárt, a kurva anyátokat, várjatok már egy ki-

csit, mindjárt! (*Visszafordul ukrán Szásához.*) Jön Béla is.

UKRÁN SZÁSA: A párttitkár Béla?

MAGYAR SZÁSA: Nem. A tisztelendő úr... De most menj le, mert ezek betörik a kaput, amekkora marhák!

*Megvárja, míg ukrán Szásának nyoma vész, azután komótosan a kapuhoz ballag, és dölyfösen kiszól.*

MAGYAR SZÁSA: Ki az?

HANG: Barátság idekint, a kapu előtt. Mondom, barátság.

MAGYAR SZÁSA: Barátság az van.

HANG: Olaj? Az is van?

MAGYAR SZÁSA: Körülnéztetek?

HANG: Két őrt is állítottunk.

MAGYAR SZÁSA: Egy pillanat. Szólok, és jöhet az első kanna.

*A kerítésen megnyom egy gombot, a trágyadomb felnyílik, és a szeretkező fiatal párt látjuk a bunker-szobában a felcsapódó ajtó mögött, de most nem ülnek fel, nem takaróznak be, amikor Magyar Szása benéz, hanem folytatják. Ő viszont elszégyelli magát.*

MAGYAR SZÁSA: Bassza meg! Mindig a rossz gombot nyomom meg. Lehet, hogy direkt? Bocs, gyerekek, bocsika! Csak nyomjátok, kell az unoka... most már aztán lehet... mi több, kell is!

*Visszamegy a kerítéshez, megnyom egy másik gombot. A trágyadombból most az olajcsap emelkedik föl. Ezzel egyidejűleg a kerítés résnyire nyílik. Egy arc nyomódik be rajta. Magyar Szása a homlokánál fogva visszanyomja.*

MAGYAR SZÁSA: Megmondtam, arc nem, Józsikám. Arc nem kell, csak a kanna.

HANG: Jó van, baszd meg, de csak valahogy be kell ezt a két kurva kannát nyomni a kurva egy résen keresztül, be...

MAGYAR SZÁSA: Miféle két kannát? Eddig csak egyről volt szó.

HANGOK: Tegnap nem volt kiszolgálás... Nekünk meg mennek a gépek a határban... Szánt az eke, szaporodik a barázda...

MAGYAR SZÁSA: Annak az ideje már lejárt, elvtárs...

HANGOK: Ne baszakodjál itt velünk Sanyi, mert lerobbantunk a kurva vezetékéről, oszt az is a tied lesz! Neked van olajad, nekünk van kézigránátunk meg trolunk az oroszoktól.

MAGYAR SZÁSA: Rendben van, adjátok kettésével!

*Méri az anyagot, szedi a pénzt, dobálja le a földre, mert már nem fér a zsebébe. Egyszer két óriási kanna tolakszik be a résen, oldalán hatalmas felirat: MSZMP.*

MAGYAR SZÁSA: Mi a bugyborékolós nagy lófasz ez itt? Magyar Szocialista Munkáspárt-megakaneszterek? Ki a tulajdonos?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Arc nem kell, Sanyikám, arc az nem kell! Te mondtad.

MAGYAR SZÁSA: De a tied kell, csirkefogó! (Párttitkár Béla dugja be a képét.) Ezt nem hiszem el. Párttitkár Béla! Hát te is innen hordod az olajat?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Jobb helyet és olcsóbb olajat nem ismerek a környéken.

MAGYAR SZÁSA: Ha ezt én tudom...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Akkor mi van, ha te ezt tudod?

MAGYAR SZÁSA: Az van, hogy egy csöpp olajat sem kaptál volna, még a hajadra sem, te tetű.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Elvtársam, döntsük el, te elvből árulod a Barátság Kóolajvezeték-ből lopott olajat, vagy anyagi érdekelt-ségből. Mert ha elvből, én úgy jelentelek fel, hogy ott rohadsz életed végéig az oroszok börtönében, mint a nagy Szovjetuniót megkárosító féreg. De ha anyagi érdekek vezetnek, amit erősen tudok feltételezni, akkor mindegy, hogy Béla párttitkárnak vagy Béla papnak adod el az olajadat. Nemdebár?

MAGYAR SZÁSA: Ezt nem hiszem el... Béla tisztelendő úr is itt van?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Itt hát, csak ő hátrébb áll.

BÉLA PAP (távolabbról szól a hangja): Sanyikám, a kommunistákat ott rövidítjük meg, ahol csak tudjuk... Mérd az olajat, isten nevében, hadd károsodjanak ezek az istentagadó vörösök.

MAGYAR SZÁSA: Mekkora kannák ezek?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Per sacc egy hektósak.

MAGYAR SZÁSA: És minek neked ennyi olaj, párttitkár Béla?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Nem mindegy neked? A fontos, hogy kifizetem. Sokat fogyaszt az új verdám.

MAGYAR SZÁSA: Van új verdád?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Van. Hamarosan meglátod. Na, tankolj már, a szentségét... bocsanat, atyám.

MAGYAR SZÁSA: Mire ezeket megtankolom, ideérnek a rendőrök.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Nehezen. Azok még Béla tisztelendő úrnál is hátrébb állnak, és türelmesen várnak a sorukra.

## 12. jelenet

*A színpad előterében hosszú asztal, mögötte ülnek rendezői balról kezdve: Béla tisztelendő úr, Magyar Alexandrovna, ukrán Szása, Lány Alexandra mint menyasszony, Fiú Szása mint vőlegény, ukrán Szása és*

*Magyar Alexandrovna. Előttük az asztalon mindenféle finomság, amit csak szem-száj elképzelt, italok, ételek, sült malac, a szájában citrommal, esküvői torta csokolódzó galambpárral...*

- BÉLA PAP: Mégsem megy a fejembe ez az ülésrend, kedvesem. Maga példának okáért, miért nem a férje mellett ül?
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Én éppen hogy a férjem mellett ülök, tisztelendő úr.
- BÉLA PAP: Ez esetben erősen meg kell lepődjem, asszonyom, eddigi tudomásom szerint Szása volt a férje.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Az volt, kérem, Szása, de hamarosan Szása lesz a férjem.
- BÉLA PAP: Nem voltak eddig összeházasodva?
- MAGYAR ALEXANDROVNA: A másikkal igen. Ezzel majd fogunk.
- MAGYAR SZÁSA: Érzed, milyen illata van a szélnék?
- UKRÁN ALEXANDRA: Érzem. A szarszapot hozza felénk a dombról. Érzem, és mindjárt elhányom a belemet.
- MAGYAR SZÁSA: De azt a szagot elnyomja a te bőröd szerelmi illata, kipárolgása...
- UKRÁN ALEXANDRA: Annyi kölni van rajtam, hogy ha leizzadnám magamról, parfümös boltot nyithatnánk.
- MAGYAR SZÁSA: Neked meg most hirtelen mi bajod? Az ember teszi-veszi itt magát meg a szépet, te meg csak beszólsz, meg úgy beszólogatsz.
- UKRÁN ALEXANDRA: Azt hiszed, vak vagyok? Hogy nem veszem észre, mellettem ülsz, közben a feleséged felé pillogsz...
- MAGYAR SZÁSA: Nem pillogok a feleségem felé... egyáltalán... azt se tudom, hol ül a feleségem...:
- UKRÁN ALEXANDRA: Ejnye már, kis bolondom, nehogy fölkapd a vizet! Mi ukrán nők szeretünk féltékenyek lenni. Vagy annak mutatkozni. Annál édesebb a kibékülés! Gyere, csókold meg a te bűgő kis gerlicédet! *(Csókban forrnak össze.)*
- BÉLA PAP: Szabad megkérdezni, hogy melyik a másik, és melyik az ezzel?
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Mi az, hogy ezzel?
- BÉLA PAP: Azt tetszett mondani: a másikkal igen. *Ezzel* majd fogunk.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: A másik Sándor, a magyar Szása. Ez pedig az én leendő férjecském, az ukrán Szása. Ezzel fogok élni ezentúl.
- BÉLA PAP: Még mindig az értetlenség mezején bolyong nehézkes elmém. Ha egyik a másik, és ha másik az egyik, akkor most ki kinek a mije, kérem?
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Lényeg a lényeg, én szerelmes vagyok ukrán Szásámba. De annyira, hogy ha meglátom – hajljon közelebb, atyám – benedvesedik a bugyim tőle.
- BÉLA PAP: Bűnös elhatározás, bomlott kémiai folyamatok, de a helyzet és a nő teljesen megátalkodottnak látszik. És ha egy nő megátalkodott, annak aztán mondhatod, amit csak akarsz. Tehát, maga beleszerelmesedett ukrán Szásába.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Ahogy mondja. Fülíg. Vállig. Mellig... *(Halkul a hangja, csak azt látjuk, hogy a pap előbb az arcát takarja el, azután pedig a fülét fogja be.)*
- FIÚ SZÁSA: Boldog vagy, én kis aranyalmánk?
- LÁNY ALEXANDRA: Bolond vagyok, tehát boldog, te oroszlánhímek királya.
- FIÚ SZÁSA: Talán egyeztetni kéne az állatvilágban a szaporodásban egymásnak megfelelő nemi szervekkel rendelkező állatokat...
- LÁNY ALEXANDRA: Füttyülök az állatok nemi szervére. Nekem a tiéd a fontos, azt meg egy oroszlán is megirigyelheti.
- FIÚ SZÁSA: Ami a legfontosabb: nem tudnak elvinni innen már soha többé, hallod?
- LÁNY ALEXANDRA: Hallom. És ezt neked köszönhetem, én berber hímem, életem oroszlánja.
- FIÚ SZÁSA: Az oroszlánban benne van az orosz szó is. Nem lehetnék tigris, vagy

- elefánt, netán leopárd, krokodil, alligátor, puma...
- LÁNY ALEXANDRA: Pina... nem ezt akartad mondani?
- FIÚ SZÁSA: Komolyodj már meg, Szása! Boldogok leszünk, és a sok, neked olyan fontos pázás eredményeképpen, lesznek gyerekeink...
- LÁNY ALEXANDRA: Pázzunk, és porzunk, mint a virágok, és lesznek gyerekeink, és boldogok leszünk.
- FIÚ SZÁSA: És mit szólsz a meghibbant öregekhez?
- LÁNY ALEXANDRA: Öregek? Csöppet sem öregek még – *ezek*.
- FIÚ SZÁSA: Nem furcsa, hogy egyszer csak csereberéltek egyet?
- LÁNY ALEXANDRA: Családban marad. Hadd élvezzék ki, ami még hátra van nekik. Az is lehet, hogy egy idő után majd négyesben nyomják...
- BÉLA PAP: És ő hogyan viszonyul az ön, hogy úgy mondjam, testi vágyaktól némiképpen túlfűtött érzelmeihez, madám?
- MAGYAR ALEXANDROVNA: A legteljesebb mértékben – és főleg méretekben – viszonzozza azt. Amikor például fölém magasodik, és én látom fölmeredni...
- BÉLA PAP: E szexuális szabadosság részletezésétől már igazán kíméljen meg, kedves Alexandra. Én felvilágosult papnak tartom magamat, de nem kívánok más álló faszáról szentbeszédet hallani. Térjünk vissza a lélek tereire. Az egy pap igazi terrénuma. Elárulná, mit szól a kedves férje a maguk, hogy úgy mondjam, az önök kicsapongó életformájához?
- MAGYAR ALEXANDROVNA: A legteljesebb mértékben helyesli azt. Mi több, ő volt az, aki felfedezte benne a nagy lehetőséget.
- BÉLA PAP: A nagy lehetőséget. Hogy megmondjam az őszintét, ez a Sándor mindig is egy tutyimutyi seggfej volt, már megbocsásson.
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Ne gondolja!
- BÉLA PAP: Ezek után mit gondoljak?
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Hogy egy díszkan. Képzelve, már jóval előttem, mármint az én talpig szerelmem előtt, összeszűrte a levelet Szásával.
- BÉLA PAP: Nahát... Ő is meg maga is... Tehát, ez a Sándor egy olyan? Tudja... Amolyan... *Más jellegű*...
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Azt hiszem, valamit félreértett a tisztelendő úr. Szásám – a másik, a régi – Alexandrával jött össze, szűrt levesileg.
- BÉLA PAP: Na, most megkönnyebbültem. Megállj! Hiszen én ezen sem könnyebbülhetek meg! A szents... sokasága áldja az urat...
- MAGYAR SZÁSA: Elébe álltam, azt mondtam, figyelj rám, mondanivalóm van, és megmondtam neki, hogy téged szeretlek.
- UKRÁN ALEXANDRA: Én másként emlékszem. Ő jött rá, aztán jött rám, én meg mondtam, mit van úgy oda, ha te dugsz engem, a Szását, mármint, az enyémet, dugja ő.
- MAGYAR SZÁSA: Így is lehet fogalmazni. De nem jött volna rá, ha én nem akarom, hogy rájöjjön. Direkt hagytam nyomokat.
- UKRÁN ALEXANDRA: A karomon, te hülye, amiért jó pár pofont kaptam Szásától esténként. Azt mondod, te akartad, hogy rájöjjön?
- MAGYAR SZÁSA: Mi mást akarhattam volna ahhoz, hogy elérjem életem értelmét, hogy elérjelek téged, te, te...
- BÉLA PAP: Szodoma és zongora! Azt hiszik, ez csak így megy? Hogy egyik ide, másik oda, egyik oda, másik ide...
- MAGYAR ALEXANDROVNA: Azt gondoljuk, nagyméltóságú uram. Cseréltünk. Cse-

rebere... Tővig bele...

BÉLA PAP: Cseréltek? Egymás között? Mint lovat a vásárban?

MAGYAR ALEXANDROVNA: Szokták a sárló kancákat és a felhevült csődöröket vérfrissítés céljából cserélgetni a jobb istállóban, atyám...

BÉLA PAP: De az élet nem istálló, gyermekem...

MAGYAR ALEXANDROVNA: Az élet valóban nem istálló, atyám. Az élet egy nagy, bűzőlgő trágyadomb...

UKRÁN SZÁSA (*feláll, kicsit részegnek látszik, kezében decis pohárban vodka*): Figyelem! Fegyelem! (*Hátra mutat, a szemétdombra.*) Kegyelem!

*Mindenki nevet. Nem veszik észre, hogy hátuk mögött, a kerítés túlsó felén megjelenik párttitkár Béla. Nem tudni, hogy csinalja, de szinte bokáig látszik, olyan, mint egy jelenés a magasban. Kedvtelve figyeli a neki háttal ülők-állók esküvői mulatozását.*

UKRÁN SZÁSA: Talán nem engem illetve az első tószot, de nekem van a legtöbbfelé mondanivalóm. Kezdem azzal, hogy ideérkeztünk a szovjet egységekkel, ebbe a kedves kis városba.

LÁNY ALEXANDRA: Apuska, ne a teremtésmítoszoktól kezd...!

UKRÁN ALEXANDRA: Elhallgass! Apád beszél, s bár te vagy a menyasszony, akkor is tisztelettel tartozol neki.

LÁNY ALEXANDRA: Bocsánat, apuska, meséld el a vízözön történetét!

UKRÁN SZÁSA: El is mesélem. Azt mondták nekünk, egy kis szovjet tartományba vezényelték bennünket, fenntartani a rendet. Mi ezt elhittük. Hamarosan rá kellett jönnünk, hogy ahol eleve rend van, ott nincs mit fenntartani. Így aztán csak a laktanyában tartottuk fenn a rendet, ott is fölöslegesen. Amikor elérkezett az afgán–oroszc háború híre, készültségbe

helyeztek bennünket. Itt, ebben a kisvárosban. Ha volt, van, lesz itt valaha is egyetlen afgán, akkor én... akkor én... nem iszom meg a vodkát... (*Nevetnek, nevet párttitkár Béla is, de nem hallják, nem veszik észre, ahogy a továbbiakban sem.*) Az előtt is, az után is, gyakran kaptunk kimenőt, mi, tiszték, a városba. És megismerkedtem Szásával, az én barátommal, megmentőmmel. A gyermekeink megszerették egymást, feleségeink összebarátkoztak. Erre isszuk az első poharat! (*Isznak, és rögtön újratöltnek.*) Megismerkedtem Béla tisztelendő-pópa úrral, aki sok mindenben felnyitotta a szememet. Övé a második pohár! (*Isznak, és rögtön újratöltnek.*) És amikor döntés született arról, hogy kivonulunk az országból, mi, szovjet ármiják, úgy határoztam, én nem hagyom itt ezt a kedves országot, ezeket a kedves embereket! A harmadik pohár Magyarországé. (*Isznak, és rögtön újratöltnek.*) A trágyadomb alatt építettük meg a búvóhelyet, s mire a kivonulás aktuálissá vált, el tudtunk rejtőzni benne. Így éltünk itt két hétig. A negyedik pohár a túlélésé – sikerült itt maradnunk, a szovjet csapatok már bevonóztak, két órán belül elindulnak. Kisebb gondjuk is nagyobb, mint hogy bennünket keressenek. A negyedik pohár a túlélésé! (*Isznak, és rögtön újratöltnek.*) Köszönünk nektek mindent, drága magyar barátaink! És most elérünk a nagy pillanathoz: gyermekeink esküvőjét üljük. Én állom. Ez egy álom. (*Valamennyien nevetnek.*) Nem csak megmaradtunk, itt maradtunk, de még a barátságból családi kapcsolatok is kialakultak. Az utolsó poharamat a fiatalokra, a családra ürítem. (*Isznak, és rögtön újratöltnek. Taps.*) Szása, te következ!

MAGYAR SZÁSA: Örülök, hogy Szása barátom előttem beszélt, mert ellőtt egy csomó poént, amit nekem kellett volna elmondanom. Valóban így történt, egy őszi napon, egy ruhaboltban, kell hogy emlékezzetek rá, Szása, akarom mondani, Alexandra, pontosítva mindezt, ukrán Alexandra, kabátot akart venni magának. De még nem ismerte a nyelvet. Akkor mi, a feleségemmel, a drága Szásával, akarom mondani, a volt feleségemmel, Alexandrával, segítettünk neki. A segítségből barátság született, a barátságból szerelem. És itt nem csak a fiatalokra gondolok, akikre ez úton emelem a poharamat. *(Isznak, és rögtön újratöltnek.)* A szerelem a felnőttek között is kibontakozott a dezertáció – bocsáss meg, Szása...

UKRÁN SZÁSA: Semmi baj, Szása...

MAGYAR SZÁSA: Szóval Szása dezertációja... bassza meg, hogy mindig ez a szó jön a számra... bocsáss meg, Szása...

UKRÁN SZÁSA: Menj tovább, Szása, akkor ki tudod kerülni...

MAGYAR SZÁSA: Köszönöm. Abban az időszakban tehát, miután dezertált...

BÉLA PAP: Semmi bassza meg, semmi bocsánat... tovább, az igrumburgumát!

MAGYAR SZÁSA: Köszönöm, atyám, drága Bélám, te cukifej, szóval, elkezdtük smárolni egymás feleségét, és most el is cseréltük a feleségeket, csak attól félek, részegen visszacseréljük néha...

UKRÁN SZÁSA: Az se lesz akkora baj, hogy eltörrik rajta a barátságunk...

MAGYAR SZÁSA: Akkor én erre most emelem poharamat! *(Isznak, és rögtön újratöltnek.)*

BÉLA PAP: Én csak annyit mondok, nem helyeslem, amit csináltok, vén hülyék, de tetszik! Arra emelem poharam, hogy megmentettünk három lelket a kommunista pokoltól, mostantól közénk

tartoznak! *(Isznak, és rögtön újratöltnek.)*

UKRÁN SZÁSA: Na, elő a harmonikám, amelyik hallgat két hét óta! Fialalok, táncoljatok, én meg elhúzom nektek a Moszkvai éjszakát.

FIÚ SZÁSA: Miért a Moszkvai éjszakát?

UKRÁN SZÁSA: Mert Kijevi éjszakák című dal nincs, te mafla!

*Táncolni kezdenek. A két fiatal egymással, a két nő és magyar Szása pedig összekapaszkodva imbolyog. Hirtelen égszakadás-szerű zaj hallatszik, a kerítést, amely fölött párttitkár Bélát láttuk magasodni, egy harcokosi csöve üti át, a harcokosi tetején ott áll párttitkár Béla. Pillanatok sem telnek el, a társaság még ki sem jön a megdöbbenésből, amikor berúgják a kaput, orosz katonák törnek be rajta, géppisztolyukat a mulatókra szegezik, kicsit váratva magára, megjelenik az a tiszt, akit eddig ukrán Szása álmában láttunk.*

LAKTANYAPARANCSNOK: *(erős akcentussal)* Mi itt folyik?

MAGYAR SZÁSA: Lakodalom.

LAKTANYAPARANCSNOK: Ki vőlegény?

FIÚ SZÁSA: Én vagyok a vőlegény.

LAKTANYAPARANCSNOK: Ki menyasszony?

LÁNY ALEXANDRA: Én vagyok a menyasszony.

LAKTANYAPARANCSNOK: Te nem lenni orosz?

LÁNY ALEXANDRA: Ukrán vagyok.

LAKTANYAPARANCSNOK: Akkor hogy esküvő megy?

LÁNY ALEXANDRA: Kikeresztelkedtem.

LAKTANYAPARANCSNOK: Kikeresztelkedtetl. Mit jelent?

LÁNY ALEXANDRA: Katolikus vagyok.

LAKTANYAPARANCSNOK: Papír van?

LÁNY ALEXANDRA: Igen, tessék, itt a keresztlevelem.

LAKTANYAPARANCSNOK: Ki aki kikeresztelkedett?

BÉLA PAPA: Én.

LAKTANYAPARANCSNOK: Maga ki én?

BÉLA PAPA: Én a község papja vagyok.

LAKTANYAPARANCSNOK: Aha. Akkor község papja takarodik innen, nem bírom papszagozt.

*A pap tanácstalanul néz körbe, a többiek a fejükkel integetnek, hogy menjen. Nehézkedve léptekkel, szívvel elmegy.*

LAKTANYAPARANCSNOK: *(meglobogtatja a keresztlevelet)* Ez van keresztleveled. Beszelek magyarul, hogy ezek is megértsek, mi történik itt. Itt az igazság fog történni meg. Szóval, ez keresztleveled.

MAGYAR SZÁSA: Igen, az. És ez feljogosította arra, hogy a fiammal házasságra lépjen.

LAKTANYAPARANCSNOK: Érttem. Van házassági level is. Lathanám, kérem?

FIÚ SZÁSA: Tessék, két tanú is aláírta.

LAKTANYAPARANCSNOK: Latom. Egy keresztlevel. Meg egy házassági level. Minden rendben. *(Mindenkinek megkönynyebbülten néz egymásra. A tiszt azonban egy váratlan mozdulattal széttépi a keresztlevelet.)* Volt keresztlevel, nincs keresztlevel.

MAGYAR SZÁSA: Mit művelt? Mit merészelt?

LAKTANYAPARANCSNOK: Marad helyen, géppisztoly könnyen sült, baleset, maga halva a szardombjan. En nem muveltem semmit, jött szél, tépte level, darabokra, dobjuk bele trágya.

LÁNY ALEXANDRA: Elvisznek engem is...

FIÚ SZÁSA: A házasságlevél...

LAKTANYAPARANCSNOK: Da, da, itt van házasságlevél. Egy magyar legendának egy orosz leány. De az orosz leánynak nincs keresztlevele, így nem lehet magyar katolikus kedvese felesége. Meg kell varni keresztlevel, utána lehet házasság. Addig mi visszük vissza lány magunkkal Szovjetunió. Nalunk az van szabaly.

LÁNY ALEXANDRA: Tudtam, éreztem...

FIÚ SZÁSA: Meghalok nélküled...

LAKTANYAPARANCSNOK: Nem te meghalsz, aki itt meghalsz, az más lesz. Ki lány anyja?

MAGYAR ALEXANDROVNA: Én.

MAGYAR SZÁSA: Te... megőrültél?

LAKTANYAPARANCSNOK: Te mit ugrálsz, mint kinek baja van?

MAGYAR SZÁSA: *(valamit megért)* El akartam búcsúzni tőle.

LAKTANYAPARANCSNOK: Majd kérsz víza, semmeddig se tart, jössz, látogatsz, eszel kaviár és iszol vodka meg pezsgő Moszkvában. Szovjetunióban minden van.

MAGYAR SZÁSA: Jó ötletnek tűnik.

LAKTANYAPARANCSNOK: Szóval, te anyja lánynak? Amaz asszony jobban hasonlít. Tudod te... Titeket vigyétek ki vonathoz, megyünk haza, nagy Szovjetunióba.

*A két nőt megragadják, elvonszolják. Az ezt megakadályozni akaró fiatal Szását puskatussal csapják fejbe, aki nyomban elájul. A tiszt körbejárja a kölyköt.*

LAKTANYAPARANCSNOK: Kar, hogy megszünt malenkij robot. Kivalo munkaero lehetett volna belole.

*Felnéz, ott áll előtte ukrán Szása. Farkaszemet néznek.*

LAKTANYAPARANCSNOK: Nő bemeleg hazba.

Ott marad, míg a kapu be nem csukodik utánunk. s mind, ami itt történt, elfelejti, orokre. Ha nem, s rola beszél, mi tudjuk meg, s tudjuk, mit kell tennünk. Megy! *(Megvárja, míg Ukrán Alexandra bemeleg, utána Ukrán Szásához.)* Mi ismerjük egymást. Te vagy katonam, tisztem, vagy maskaraban. Szanalmas. Ket hete bujkaltal fold alatt, fold felett, lofasz tudja, hol, de most itt vagy. Tu-

dod mi buntetessed?

UKRÁN SZÁSA: Tudom. Ki fog végeztetni.

LAKTANYAPARANCSNOK: Da, da. Csak azt mondjad meg nekem, miért te nem akartal hazajonni innen nagy Szovjetunióba?

UKRÁN SZÁSA: Nem akarok Afganisztánba menni harcolni, hogy lenyúzzák az arcomat.

LAKTANYAPARANCSNOK: Afganisztannak vege.

UKRÁN SZÁSA: Mindig lesz Afganisztánja Szovjetunióknak, csak nem annak fogják hívni.

LAKTANYAPARANCSNOK: Okos, okos, nem véletlen, hogy tiszt vagy. Orosz vagy?

UKRÁN SZÁSA: Ukrán.

LAKTANYAPARANCSNOK: Ukrán. Ez szerencsed. Ha orosz lennel, lovetnelek bele a pöcegodorbe, ide ni! De mert csak ukrán vagy, megkegyelmezek. Te orokre elfelejtetted ezt a két hetet. Jelentes van rola, papírra fektetve le van, de emberek nem tudjak. Jossz velem allomasra, vissza velem Szovjetunió. Mintha törtent volna mi sem. Lesz gondoskodasom terolad, hogy visszaszerezd becsületet. Az összes haboruban az elso sorban fogsz menni, s majd utobb-elobb visszaszerezed a becsuletedet – hacsak hosi halalt nem halsz közben. Vigyuk tiszt elvtarst, de szoros orizetben.

*Elindulnak. Elöl két katona, mögöttük két katona között ukrán Szása, őket követi a tiszt, akit hátulról is két katona biztosít.*

MAGYAR SZÁSA (*kellő öntudattal*): És velem mi lesz?

LAKTANYAPARANCSNOK: Az ön sorsa Béla párttitkar elvtars kezében van lepakolva. Feltehetőleg feladja a magyar rendőségnek dezertorök bujtatásáért, s ül borton...

*Kilép az ajtón, de még visszafordul, és köp*

*egyed. Párttitkár Béla átugrik a kerítésen, és ott terem a hűledező magyar Szása mellett.*

MAGYAR SZÁSA: Béla, te hogy lehetsz ilyen mocsok!

BÉLA PÁRTTITKÁR: Jobban tennéd, ha szebben beszélnél a tulajdonostársaddal!

MAGYAR SZÁSA: Kivel, te rothadék spion?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Hagyjuk ezeket az erkölcsi megközelítéseket másra... Ma az üzlet dönti el, ki vagy, milyen vagy, erkölcsös-e vagy erkölcstelen.

MAGYAR SZÁSA: A te világodban.

BÉLA PÁRTTITKÁR: A tiédben is, kispajtás.

MAGYAR SZÁSA: Ne kispajtásozzál itt, te pondró.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Kértelek, hogy az üzletársaddal ne használj ilyen kifejezéseket!

MAGYAR SZÁSA: Miféle üzlettársról beszélsz itt folyton?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Beszálltam az olajba.

MAGYAR SZÁSA: Az én olajamba?

BÉLA PÁRTTITKÁR: A tiédbe. Hetven harminc arányban. Jutányosnak tartom, hogy meghagyok neked harmincat.

MAGYAR SZÁSA: És ezt hogy képezed?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Az oroszoktól van egy jegyzőkönyvem, ügyvédi letétben, hogy te évek óta csapolod és árulod az olajukat. Azon felül egy másik, hogy a trágyadombod alatt bújtattál két hétig három dezertort, köztük a szovjet hadsereg egy tisztjét. Ha én ezzel beállítok a rendőrségre...

MAGYAR SZÁSA: Rohadék. Ne állíts be a rendőrségre!

BÉLA PÁRTTITKÁR: Na látod, tudsz te emberi nyelven is beszélni. Ez még nem minden. Még hálás leszel nekem egyszer, és szégyellni fogod, hogy lepondróztál.

MAGYAR SZÁSA: Én ugyan...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Ukrán-magyar vegyesvállalatot alapítunk, már megvannak az

ukrán partnerek, valamennyien leszere-  
lő katonák, kivéve a te hülye Szásádat,  
akit addig visznek tovább, míg valahol  
seggbe nem lövik, és a halántékán jön ki  
a golyó.

MAGYAR SZÁSA: Miféle vállalat lesz ez?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Mi fogjuk ellenőrizni az  
ukrán-magyar határforgalmat.

MAGYAR SZÁSA: Ukrán-magyar maffia?

BÉLA PÁRTTITKÁR: A melónak és a pénznek  
nincs szaga. Csapj bele!

*Magyar Szása pár pillanatig habozik, az-  
után belecsap párttitkár Béla tenyerébe.*

BÉLA PÁRTTITKÁR: Gyere, nézd meg a tan-  
komat!

MAGYAR SZÁSA: Honnan vetted azt a tankot?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Rajtatok keresztül az oro-  
szoktól, csak még nem érkezett meg  
hozzád a számla. Rakom én befelé,  
baszki, nem csak szedem ki a zsírt.

MAGYAR SZÁSA: Azért kellett az a két buzi  
nagy marmonkanna...

BÉLA PÁRTTITKÁR: Gondoltad, mostanában  
olajat iszom esténként pálinka helyett?  
Az ám, pálinka. Szása, egy pálinkával  
meg kéne pecsételnünk az üzletet.

MAGYAR SZÁSA: Bűzletet.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Majd ha ömlik befelé a lé,  
akkor nem leszel ilyen finnyás. Tanuld  
meg, a pénznek nincsen szaga. Na, jön  
az a pálinka, vagy nem jön?

MAGYAR SZÁSA: Szása, hozz ki kétszer egy  
deci pálinkát... meg magadnak egyet...  
meg... az ám, kis Szása hova lett?

UKRÁN ALEXANDRA (*kifelé jövet*): Elrohant  
az állomás felé, de már biztosan nem ér-  
te el a vonatot.

MAGYAR SZÁSA: Szegény gyerek.

BÉLA PÁRTTITKÁR: Hadd edződjék! Egyéb-  
ként, már neki is megvan a helye az üz-  
letben. Ő lesz a behajtók feje... Most  
meg mit rázod itt magadat fölöslege-  
sen? Neki nem kell hajtani, csak a kopa-  
szokat összefogni, meg a törött base-  
ball-ütőket pótolni. Na, igyunk végre,  
utána megyünk tankot nézni. (*Isznak.*)  
Holnap jönnek a munkások. Szállodát  
építünk a trágvadomb helyére...

MAGYAR SZÁSA: Te végig tudtad?

BÉLA PÁRTTITKÁR: Hát nem mindegy? A ka-  
kast tartsd meg. Egyedi darab. Ekkora  
marhát, mint te, Szása...

MAGYAR SZÁSA: Baszódj meg... élet...